WYROK SĄDU PIERWSZEJ INSTANCJI (pierwsza izba)
z dnia 13 września 2005 r. *

W sprawie T-53/02

Ricosmos BV, z siedzibą w Delfzijl (Niderlandy), początkowo reprezentowana przez adwokatów M. Chatelina, M. Fleersa i P. Metzlera, a następnie przez adwokata J. Hertoghsa, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Komisji Wspólnot Europejskich, początkowo reprezentowanej przez M. van Beeka i R. Tricota, a następnie przez M. van Beeka i B. Stromsky'ego, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona pozwana,

mającej za przedmiot wniosek o stwierdzenie nieważności decyzji Komisji REM 09/00 z dnia 16 listopada 2001 r., uznającej że zwrot na rzecz skarżącej należności celnych przywozowych wskazanych we wniosku złożonym przez Królestwo Niderlandów nie jest uzasadniony,

* Język postępowania: niderlandzki.

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
(pierwsza izba),

w składzie: J.D. Cooke, prezes, R. García-Valdecasas i V. Trstenjak, sędziowie,

sekretarz: C. Kristensen, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 1 marca 2005 r.

wydaje następujący

Wyrok

Ramy prawne

Przepisy dotyczące tranzytu wspólnotowego

1 Zgodnie z art. 91 ust. 1 lit. a) rozporządzenia Rady EWG nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. L 302, str. 1, zwanego dalej „kodeksem celnym") procedura tranzytu zewnętrznego pozwala

na przemieszczanie z jednego do drugiego miejsca znajdującego się na obszarze celnym Wspólnoty towarów niewspólnotowych, które mają zostać powrotnie wywiezione do państwa trzeciego, niepodlegających w tym czasie należnościom celnym przywozowym i innym opłatom ani środkom polityki handlowej.

2 Zgodnie z brzmieniem art. 96 ust. 1 lit. a) i b) kodeksu celnego głównym zobowiązanym jest osoba uprawniona do korzystania z procedury wspólnotowego tranzytu zewnętrznego, która jest odpowiedzialna za przedstawienie w wyznaczonym terminie, w urzędzie celnym przeznaczenia, towarów w nienaruszonym stanie i z zachowaniem środków zastosowanych przez organy celne w celu zapewnienia tożsamości towarów, jak również za przestrzeganie przepisów procedury tranzytu wspólnotowego.

3 Na mocy art. 341 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania kodeksu celnego (Dz.U. L 253, str. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym"), by towar mógł być przemieszczany w ramach wspólnotowej procedury tranzytu zewnętrznego, musi zostać objęty zgłoszeniem tranzytowym T1, tj. zgłoszeniem na formularzu zgodnym ze wzorami znajdującymi się w załącznikach 31–34 tego rozporządzenia i wykorzystywanym zgodnie z uwagami wskazanymi w załącznikach 37 i 38 do niego. Z załącznika 37 wynika, że w ramach wspólnotowego tranzytu zewnętrznego należy posługiwać się następującymi egzemplarzami:

— egzemplarzem 1, który jest przechowywany przez organy państwa członkowskiego, w którym spełniane są formalności tranzytu wspólnotowego;

— egzemplarzem 4, który po dokonaniu tranzytu wspólnotowego jest przechowywany przez urząd przeznaczenia;

— egzemplarzem 5, który stosowany jest w procedurze tranzytu wspólnotowego jako egzemplarz zwrotny;

— egzemplarzem 7, który stosowany jest do celów statystycznych państwa członkowskiego przeznaczenia.

4 Załącznik 37 do rozporządzenia wykonawczego zawiera ponadto objaśnienia dotyczące poszczególnych pól formularzy dotyczących tranzytu wspólnotowego. Następujące objaśnienia przedstawiono w odniesieniu do pola 18:

„18. Oznakowanie i przynależność państwowa środków transportu przy wyjściu

[...] pole [...] [którego wypełnienie] w przypadku stosowania wspólnotowej procedury tranzytowej [...] jest obowiązkowe.

Podać oznakowanie, np. numer(-y) rejestracyjny(-e) lub nazwę środków transportu (samochód ciężarowy, statek, wagon kolejowy, statek powietrzny), na które towary zostały bezpośrednio załadowane przy spełnianiu formalności wywozowych lub tranzytowych, jak również kraj przynależności państwowej środków transportu (lub tych zapewniających napęd w przypadku większej liczby środków transportu), przy pomocy odpowiednich kodów wspólnotowych. Na przykład jeżeli ciągnik i przyczepa mają różne numery rejestracyjne, podać numery rejestracyjne ciągnika i przyczepy oraz przynależność państwową ciągnika.

[...]"

5 Artykuł 350 ust. 1 i 2 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że transportu towarów dokonuje się z zastosowaniem egzemplarzy zgłoszenia tranzytowego T1, które przedstawiane są na każde żądanie organów celnych. Artykuł 356 rozporządzenia wykonawczego stanowi w tym zakresie dalej, iż:

„1. Towary i zgłoszenie tranzytowe T1 przedstawiane są w urzędzie przeznaczenia.

2. Urząd przeznaczenia odnotowuje na egzemplarzach zgłoszenia tranzytowego T1 wyniki przeprowadzonych kontroli, niezwłocznie odsyła jeden egzemplarz do urzędu wyjścia i zachowuje drugi egzemplarz.

3. Wspólnotowa procedura tranzytowa może zostać zakończona w innym urzędzie celnym niż ten, który został podany w zgłoszeniu tranzytowym T1. Urząd ten staje się wówczas urzędem przeznaczenia.

[...]"

6 Zgodnie z art. 358 rozporządzenia wykonawczego każde państwo członkowskie może wyznaczyć jeden lub kilka urzędów centralnych, do których właściwe urzędy państwa członkowskiego przeznaczenia mają odsyłać dokumenty.

7 Artykuł 398 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że organy celne każdego państwa członkowskiego mogą zezwolić każdej osobie, zwanej „upoważnionym nadawcą", spełniającej warunki ustanowione w art. 399 tego rozporządzenia i zamierzającej realizować czynności tranzytu wspólnotowego, aby nie przedstawiała w urzędzie wyjścia ani towarów, ani zgłoszenia do tranzytu wspólnotowego w odniesieniu do tych towarów.

8 Zgodnie z art. 402 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego upoważniony nadawca, najpóźniej w chwili wysyłki towarów, uzupełnia należycie wypełnione zgłoszenie do tranzytu wspólnotowego. Zgodnie z ust. 2 tego artykułu po dokonaniu wysyłki egzemplarz nr 1 zgłoszenia tranzytowego T1 jest niezwłocznie przesyłany do urzędu wyjścia; pozostałe egzemplarze towarzyszą towarom.

9 Artykuł 349 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że zapewnienie tożsamości towarów dokonywane jest z zasady przez nałożenie zamknięć. Ustęp 4 tego artykułu przewiduje jednakże, iż urząd wyjścia może odstąpić od nałożenia zamknięć, jeżeli biorąc pod uwagę inne możliwe środki identyfikacyjne, opis towarów w zgłoszeniu tranzytowym T1 lub w dokumentach uzupełniających pozwala na ich identyfikację.

10 Artykuł 203 ust. 1 kodeksu celnego stanowi, że dług celny w przywozie powstaje w wyniku usunięcia spod dozoru celnego towaru podlegającego należnościom celnym przywozowym. Na mocy ust. 3 tego artykułu pośród dłużników wskazana jest odpowiednio osoba zobowiązana do wykonania obowiązków wynikających ze stosowania procedury celnej, którą towar ten został objęty.

Przepisy dotyczące zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych lub wywozowych

11 Artykuł 239 kodeksu celnego przewiduje możliwość zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych lub wywozowych w sytuacjach wynikających z okoliczności niespowodowanych świadomym działaniem ani ewidentnym zaniedbaniem osoby zainteresowanej.

12 Artykuł 239 został sprecyzowany i rozwinięty w rozporządzeniu wykonawczym, w szczególności w art. 899–909. Artykuł 905 ust. 1 tego rozporządzenia stanowi, że jeżeli krajowy organ celny nie jest w stanie wydać decyzji na podstawie art. 899, a do wniosku załączone są dowody, które mogą stanowić o szczególnej sytuacji, wynikającej z okoliczności niespowodowanej świadomym działaniem osoby zainteresowanej ani jej ewidentnym zaniedbaniem, państwo członkowskie, któremu podlega ten organ, przekazuje sprawę Komisji.

13 Artykuł 905 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, w brzmieniu nadanym rozporządzeniem Komisji (WE) nr 12/97 z dnia 18 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 9, str. 1) stanowi, że akta przekazane Komisji powinny zawierać wszystkie elementy niezbędne do całościowego zbadania przedstawionej sprawy, a ponadto powinny zawierać oświadczenie, podpisane przez osobę wnioskującą o zwrot lub umorzenie, w którym osoba ta potwierdza, że zapoznała się z aktami i, albo oświadcza, że nie ma nic do dodania, albo wskazuje wszelkie dodatkowe informacje, które jej zdaniem te dokumenty powinny zawierać. Komisja może zażądać przekazania jej dodatkowych informacji, jeżeli okaże się, że informacje przekazane przez państwo członkowskie są niewystarczające, aby wydać w tej sprawie decyzję zgodnie z posiadaną znajomością faktów.

14 Artykuł 906a rozporządzenia wykonawczego, wprowadzony rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1677/98 z dnia 29 lipca 1998 r. (Dz.U. L 212, str. 18), stanowi,

że w każdym momencie przebiegu postępowania, jeżeli Komisja ma zamiar podjąć decyzję niekorzystną dla osoby składającej wniosek o zwrot lub umorzenie, przekazuje ona tej osobie swoje zastrzeżenia na piśmie wraz ze wszystkimi dokumentami, na których opiera te zastrzeżenia. Osoba składająca wniosek o zwrot lub umorzenie przedstawia swoje stanowisko na piśmie w terminie miesiąca od dnia przesłania zastrzeżeń.

15 Artykuł 907 rozporządzenia wykonawczego w brzmieniu nadanym rozporządzeniem nr 1677/98 stanowi, co następuje:

„Po konsultacji z grupą ekspertów składającą się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich zebranych w Komitecie w celu zbadania danego przypadku, Komisja podejmuje decyzję określającą, czy szczególna zbadana sytuacja uzasadnia udzielenie zwrotu lub umorzenie, czy też nie.

Decyzja ta podejmowana jest w terminie dziewięciu miesięcy, licząc od dnia otrzymania przez Komisję dokumentacji, określonej w art. 905 ust. 2. Jeżeli Komisja uznała za konieczne zażądać od państwa członkowskiego dostarczenia dodatkowych informacji w celu wydania decyzji, to termin dziewięciu miesięcy zostaje przedłużony o czas, który upłynął od dnia wysłania przez Komisję wniosku o przedstawienie dodatkowych informacji do dnia ich otrzymania przez Komisję.

Jeżeli Komisja przekazała swoje zastrzeżenia osobie zainteresowanej przedstawionym przypadkiem, zgodnie z art. 906a, termin dziewięciu miesięcy przedłuża się o czas, który upłynął od dnia przesłania przez Komisję wspomnianych zastrzeżeń do dnia otrzymania odpowiedzi od zainteresowanej osoby lub, w przypadku braku odpowiedzi, do dnia, w którym upływa termin wyznaczony na wyrażenie stanowiska przez osobę zainteresowaną".

16 Artykuł 908 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że na podstawie decyzji Komisji właściwe władze państwa członkowskiego wydają decyzję w sprawie przedstawionego im wniosku. Wreszcie, zgodnie z art. 909 tego rozporządzenia, jeżeli Komisja nie podejmie decyzji w terminie wyznaczonym w art. 907, organ celny decyzji uwzględnia wniosek o zwrot lub umorzenie.

Okoliczności leżące u podstaw sporu

Czynności zewnętrznego tranzytu wspólnotowego będące przedmiotem sprawy

17 W okresie, w którym miały miejsce okoliczności faktyczne sprawy, skarżąca należała do grupy Kamstra Shipstores, mającej siedzibę w Delfzijl (Niderlandy), której działalność obejmowała handel hurtowy różnymi towarami, w szczególności papierosami. Skarżąca, mająca status upoważnionego nadawcy, była odpowiedzialna w ramach grupy za logistykę.

18 W okresie od dnia 16 lutego do dnia 5 lipca 1994 r. skarżąca wystawiła jedenaście dokumentów T1 do celów transportu ładunków papierosów do Słowacji w ramach procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego, w zakresie której była głównym zobowiązanym.

19 Jedenastu przedmiotowym czynnościom tranzytu wspólnotowego towarzyszyły następujące dokumenty celne:

— dokument T1 nr 120228 z dnia 16 lutego 1994 r.;

— dokument T1 nr 120274 z dnia 25 lutego 1994 r.;

— dokument T1 nr 120372 z dnia 11 marca 1994 r.;

— dokument T1 nr 120404 z dnia 19 marca 1994 r.;

— dokument T1 nr 120410 z dnia 23 marca 1994 r.;

— dokument T1 nr 120674 z dnia 9 maja 1994 r.;

— dokument T1 nr 120697 z dnia 16 maja 1994 r.;

— dokument T1 nr 120733 z dnia 24 maja 1994 r.;

— dokument T1 nr 120754 z dnia 25 maja 1994 r.;

— dokument T1 nr 120936 z dnia 28 czerwca 1994 r.;

— dokument T1 nr 120986 z dnia 5 lipca 1994 r.

20 W tych dokumentach celnych jako ostateczni odbiorcy papierosów występowały Intertrade i Ikoma, przedsiębiorstwa mające rzekomo siedziby na Słowacji. Jednakże skarżąca nie zawarła umów bezpośrednio z tymi odbiorcami, którzy korzystali z usług komisanta ds. zakupów, pana C. Skarżąca utrzymywała stosunki handlowe z tym ostatnim od wielu lat. Komisant towarzyszył transportom towarów aż do urzędu celnego przeznaczenia.

21 Gdy chodzi o pierwszych dziewięć przedmiotowych czynności celnych, to jest czynności dokonanych między dniem 16 lutego a dniem 25 maja 1994 r., urzędem celnym przeznaczenia wskazanym w odpowiednich dokumentach T1 był urząd w Schirnding (Niemcy). Urzędem celnym przeznaczenia wskazanym dla dwóch ostatnich czynności, z dnia 28 czerwca i 5 lipca 1994 r., był urząd w Philippsreut (Niemcy). Jednakże wszystkie przesyłki zostały przedstawione w urzędzie celnym w Philippsreut.

22 Skarżąca powiadomiła faksem urząd celny wyjścia, to jest urząd celny w Delfzijl, o załadunku każdej z przesyłek, jako że co do zasady urząd ten dokonywał kontroli dokumentów i samochodów ciężarowych w miejscu załadunku. Ponieważ w Niderlandach wprowadzono w dniu 1 kwietnia 1994 r. system „uprzedniego powiadamiania o wysyłce", sześć ostatnich dokumentów odpowiadających czynnościom mającym miejsce między dniem 9 maja a dniem 5 lipca 1994 r. zostało notyfikowanych przez władze celne w Delfzil, za pośrednictwem Douane Informatie Centrum (centrala informacji celnych), wskazanemu urzędowi celnemu przeznaczenia. Jednakże z powodu problemów technicznych system uprzedniego powiadomienia został wprowadzony w Niemczech dopiero w sierpniu 1994 r.

23 Numery rejestracyjne wykorzystanych środków transportu zostały wskazane wyłącznie na egzemplarzu nr 4 dokumentu T1 przeznaczonego dla urzędu celnego przeznaczenia. Numery te nie zostały więc wskazane na egzemplarzu nr 1 (egzemplarz zachowywany przez władze państwa członkowskiego wysyłki) ani na egzemplarzu nr 5 (egzemplarzu odsyłanym do urzędu celnego wyjścia).

24 Po wysłaniu każdego ładunku, skarżąca przesyłała egzemplarz nr 1 dokumentu T1 do urzędu celnego wyjścia, podczas gdy pozostałe egzemplarze towarzyszyły transportowi. Skarżąca wydawała kierowcy samochodu ciężarowego ofrankowane koperty zaadresowane do urzędu zakończenia w Coevorden (Niderlandy). Koperty te powinny były zostać dostarczone do urzędu celnego przeznaczenia w celu wykorzystania ich do przekazania egzemplarzy nr 5 dokumentów T1 do urzędu zakończenia. Jednakże funkcjonariusz celny w Philippsreut, p. Mauritz, któremu dokumenty tranzytowe zostały przedstawione, nie wykorzystał tych kopert, a zatem nie przesłał bezpośrednio pocztą egzemplarzy nr 5 dokumentów T1 do urzędu zakończenia. Dokumenty tranzytowe nie zostały również przesłane drogą oficjalną, to jest przez centralny urząd ds. wysyłki administracji niemieckiej, na centralny adres zwrotny w Niderlandach. Egzemplarze nr 5 dokumentów tranzytowych zostały przekazane przez p. Mauritza komisantowi, panu C. lub kierowcy samochodu ciężarowego, którzy następnie przewieźli je do Niderlandów i dostarczyli skarżącej. Ta ostatnia przekazała je urzędowi zakończenia faksem i pocztą.

25 Jedenaście dokumentów tranzytu wspólnotowego zostało opieczętowanych przez p. Mauritza za pomocą oryginalnej pieczęci niemieckich władz celnych. Jednakże numerów tych dokumentów nie odnaleziono w rejestrach niemieckich organów celnych. Pieczęcie umieszczone na dokumentach celnych oraz wskazane w nich przez niemieckie organy celne numery nie zostały zarejestrowane do celów wywozu papierosów ani dla związanych z nimi dokumentów celnych T1, lecz dla innych towarów i innych dokumentów celnych. Konsekwencją braku adnotacji przesyłek papierosów w rejestrze urzędu celnego w Philippsreut było w szczególności to, że władze niemieckie nie poinformowały czeskich organów celnych — zgodnie z systemem wzajemnej informacji wprowadzonym w styczniu 1994 r. — że przesyłki znajdowały się w drodze, w kierunku Republiki Czeskiej.

26 W toku dochodzenia przeprowadzonego przez władze niderlandzkie, w szczególności przez Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst (służby ds. informacji i dochodzeń podatkowych, zwane dalej „FIOD") stwierdzono następnie, że dokumenty transportowe nie zostały prawidłowo skontrolowane. Sprawozdanie z tego dochodzenia (zwane dalej „sprawozdaniem FIOD") nosi datę 30 grudnia 1996 r.

27 W stosunku do funkcjonariusza celnego p. Mauritza oraz byłego czeskiego funkcjonariusza celnego p. Sykory zastosowano w Niemczech sankcje karne ze względu na ich udział m.in. w przestępstwach fałszerstwa dokumentów. Dwie inne osoby, pp. Chovan i Sanda, zostały skazane w Republice Czeskiej w związku z ich udziałem w przemycie papierosów [wyrok Vrchního Soudu w Pradze z dnia 30 listopada 2004 r.]. Władze niderlandzkie wszczęły w stosunku panów B. i FB., pracowników skarżącej, dochodzenie dotyczące ich udziału w ewentualnym przemycie papierosów. Jednakże postępowanie to umorzono. Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że Intertrade i Ikoma, wskazane jako kupujący w dokumentach związanych z omawianymi czynnościami, nie były wpisane do rejestru handlowego na Słowacji.

Postępowanie administracyjne

28 W dniu 15 marca 1995 r. władze niderlandzkie zażądały od skarżącej kwoty 4 006 168,20 florenów niderlandzkich (NLG) tytułem należności celnych przywozowych. Stwierdziły one m.in., że przedmiotowe towary nie zostały przedstawione w urzędzie celnym przeznaczenia i procedura celna nie została w stosunku do nich prawidłowo zakończona. Zdaniem władz niderlandzkich to usunięcie spod dozoru celnego spowodowało powstanie długu celnego w przywozie, zgodnie z art. 203 kodeksu celnego. Skarżąca zaskarżyła decyzję w przedmiocie pokrycia należności przed sądem krajowym. W toku tego postępowania władze niderlandzkie zmniejszyły kwotę żądanych należności celnych przywozowych do 2 293 042,50 NLG.

29 W dniu 15 grudnia 1997 r. skarżąca przedstawiła niderlandzkim władzom celnym wniosek o umorzenie należności celnych przywozowych. W dniu 8 lutego 1999 r. władze te złożyły wniosek o umorzenie przedmiotowych należności Komisji, nie udzielając uprzednio skarżącej dostępu do całości akt postępowania. W dniu 10 maja

1999 r. Komisja poinformowała skarżącą, że ponieważ ta ostatnia nie mogła zapoznać się z całością akt postępowania, Komisja zamierzała stwierdzić niedopuszczalność wniosku o umorzenie. W lutym 2000 r. skarżąca uzyskała ostatecznie dostęp do całości akt przygotowanych przez władze niderlandzkie. W dniu 2 maja 2000 r. skarżąca przedstawiła im swoje uwagi w tym zakresie.

30 Pismem z dnia 22 maja 2000 r., doręczonym w dniu 29 maja 2000 r., władze niderlandzkie ponownie przedstawiły Komisji wniosek o umorzenie należności celnych przywozowych. Wniosek ten stał się przedmiotem postępowania o sygnaturze REM 09/00, które jest przedmiotem niniejszej skargi.

31 Pismem z dnia 27 października 2000 r. Komisja zażądała od władz niderlandzkich dodatkowych informacji. Odpowiedzi tych władz na pięć pytań przedstawionych przez Komisję zostały jej przesłane pismem z dnia 23 kwietnia 2001 r., zarejestrowanym w dniu 4 maja 2001 r.

32 Pismem z dnia 3 kwietnia 2001 r. skarżąca zwróciła się do Komisji o potwierdzenie upływu terminu dziewięciu miesięcy na zbadanie wniosku o umorzenie, jak również okoliczności, że władze niderlandzkie wydadzą pozytywną decyzję w zakresie tego wniosku. W dniu 4 kwietnia 2001 r. Komisja poinformowała skarżącą, że bieg terminu uległ zawieszeniu ze względu na wniosek o dostarczenie dodatkowych informacji, który przedstawiono władzom niderlandzkim w dniu 27 października 2000 r.

33 Pismem z dnia 23 kwietnia 2001 r. niderlandzkie władze celne poinformowały skarżącą o zawieszeniu biegu terminu oraz wskazały, że na tym etapie postępowania skarżąca nie może ona zapoznać się z pytaniami przedstawionymi przez Komisję, lecz że będzie to mogła uczynić w razie, gdyby ta ostatnia zamierzała oddalić wniosek.

34 Pismem z dnia 13 czerwca 2001 r. Komisja zwróciła się do władz niderlandzkich o przekazanie jej sprawozdania FIOD. W dniu 5 lipca 2001 r. władze niderlandzkie poinformowały skarżącą o tym drugim wniosku o przedstawienie dodatkowych informacji oraz dalszym przedłużeniu terminu. Pismem z dnia 23 lipca 2001 r. zarejestrowanym w dniu 2 sierpnia 2001 r. władze niderlandzkie przekazały Komisji sprawozdanie FIOD.

35 Pismem z dnia 21 września 2001 r. Komisja poinformowała skarżącą, że zamierza wydać odmowną decyzję w przedmiocie jej wniosku o umorzenie, wskazując zastrzeżenia w zakresie wniosku. Komisja zaznaczyła, że skarżąca ma przez okres miesiąca możliwość zapoznania się z jawnymi dokumentami zawartymi w aktach, to jest z wnioskiem o umorzenie z dnia 22 maja 2000 r. oraz załącznikami do niego, złożonymi przez władze niderlandzkie, jak również z kopią sprawozdania FIOD.

36 W dniu 3 października 2001 r. skarżąca skontaktowała się telefonicznie z Komisją, występując o udzielenie jej dostępu do całości akt. Skarżąca przedstawiła następnie ten wniosek również władzom niderlandzkim, które pismem z dnia 11 października 2001 r. przesłały jej sprawozdanie FIOD, ich odpowiedź na pierwszy wniosek Komisji z dnia 27 października 2000 r., jak również drugi wniosek Komisji o przestawienie informacji z dnia 13 czerwca 2001 r. wraz z ich odpowiedzią. W dniu 12 października 2001 r. Komisja, w odpowiedzi na nowy wniosek skarżącej z tego samego dnia, przedstawiła jej pełną listę dokumentów znajdujących się w jej posiadaniu.

37 Pismem z dnia 17 października 2001 r., które Komisja otrzymała tego samego dnia, zainteresowana wyraziła swoje stanowisko w zakresie przedstawionych przez Komisję zastrzeżeń.

38 W dniu 9 listopada 2001 r. Komisja skonsultowała się z grupą ekspertów składającą się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich zebranych w komitecie kodeksu celnego, w przedmiocie wniosku władz niderlandzkich.

39 W dniu 16 listopada 2001 r. Komisja podjęła decyzję REM 09/00 stwierdzającą, że umorzenie należności celnych przywozowych nie jest uzasadnione (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją"). W dniu 14 grudnia 2001 r. władze niderlandzkie powiadomiły skarżącą, że jej wniosek o umorzenie został oddalony.

Postępowanie i żądania stron

40 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 22 lutego 2002 r. skarżąca wniosła niniejszą skargę.

41 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy, Sąd (pierwsza izba) postanowił otworzyć procedurę ustną. W ramach środków organizacji postępowania Sąd zwrócił się do Komisji o przedstawienie pewnych dokumentów oraz do stron o udzielenie pisemnych odpowiedzi na pewne pytania. Strony zastosowały się do tych wniosków w wyznaczonych terminach.

42 W swych pismach skarżąca zaproponowała przeprowadzenie szczegółowych dowodów na poparcie swych twierdzeń. W szczególności zaproponowała ona Sądowi przesłuchanie niderlandzkich funkcjonariuszy celnych w charakterze świadków.

43 Na rozprawie w dniu 1 marca 2005 r. strony przedstawiły swoje stanowiska oraz odpowiedzi na pytania Sądu.

44 Skarżąca zwraca się do Sądu o:

— stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;

— obciążenie Komisji kosztami postępowania.

45 Komisja zwraca się do Sądu o:

— oddalenie skargi jako bezzasadnej;

— obciążenie skarżącej kosztami postępowania.

Co do prawa

46 W pierwszej kolejności skarżąca powołuje na poparcie swej skargi zarzut oparty na naruszeniach procedury umorzenia należności celnych przywozowych oraz zasady pewności prawa, w drugiej kolejności zarzut oparty na braku ewidentnego zaniedbania w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego i art. 905 rozporządzenia wykonawczego, a w trzeciej kolejności zarzut oparty na naruszeniu zasady proporcjonalności. Na rozprawie skarżąca podniosła czwarty zarzut, oparty na nieistnieniu długu celnego, wniosek o umorzenie którego został oddalony zaskarżoną decyzją.

W przedmiocie pierwszego zarzutu, opartego na naruszeniach procedury umorzenia należności celnych przywozowych oraz zasady pewności prawa

47 Skarżąca wskazuje, że na podstawie art. 907 rozporządzenia wykonawczego decyzja Komisji musi zostać wydana w terminie dziewięciu miesięcy, licząc od dnia przekazania akt postępowania przez władze krajowe, który to termin może zostać przedłużony wyłącznie z powodu złożenia wniosku o dostarczenie przez władze krajowe dodatkowych informacji oraz przekazania osobie składającej wniosek zastrzeżeń Komisji.

48 Skarżąca twierdzi, że termin ten nie został zachowany w niniejszej sprawie. Kwestionuje ona bowiem ważność przedłużenia rzeczonego terminu, które miało miejsce w niniejszej sprawie. Tak więc skarżąca twierdzi w pierwszej kolejności, że Komisja nie powiadomiła jej o przedłużeniu terminu i naruszyła tym samym zasadę pewności prawa; w drugiej kolejności, że nie umożliwiła jej zapoznania się we właściwym czasie z wnioskami o dostarczenie dodatkowych informacji i z odpowiedziami na te wnioski; w trzeciej kolejności, że Komisja z opóźnieniem udzieliła jej dostępu do całości akt sprawy; w czwartej kolejności, że okres, który upłynął między przesłaniem odpowiedzi przez rząd niderlandzki a otrzymaniem ich przez Komisję był zbyt długi; w piątej kolejności, że okres, który władze niderlandzkie potrzebowały na przekazanie sprawozdania FIOD nie był uzasadniony. W szóstej kolejności skarżąca przedstawia zarzut zwłoki w rozpatrzeniu wniosku o umorzenie.

49 Komisja twierdzi, że zachowała przewidziany w art. 907 rozporządzenia wykonawczego termin dziewięciu miesięcy i że postępowanie administracyjne nie było dotknięte żadnymi nieprawidłowościami.

1. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej braku powiadomienia o przedłużeniu terminu i naruszenia zasady pewności prawa

— Argumenty stron

50 Skarżąca twierdzi, że Komisja nie powiadomiła jej w stosownym czasie o przedstawieniu władzom niderlandzkim dwóch wniosków o dostarczenie dodatkowych informacji i wynikającym z tego przedłużeniu terminu na wydanie decyzji.

51 Skarżąca podnosi, że ponieważ termin na wydanie decyzji służy przede wszystkim interesom i prawom podmiotu wnioskującego o umorzenie, nie może mieć miejsca żadne zawieszenie postępowania bez niezwłocznego powiadomienia takiego podmiotu o zawieszeniu i o uzasadniających je okolicznościach. Stwierdza ona bowiem, że przewidziany w sposób jasny i precyzyjny w art. 907 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego termin dziewięciu miesięcy ma na celu zagwarantowanie pozycji prawnej podmiotu wnioskującego o umorzenie i twierdzi, że nie mając informacji o przedłużeniu terminu mogła — po jego upływie — mieć pewność co do uwzględnienia wniosku o umorzenie. Dodaje ona, że nie otrzymawszy żadnego powiadomienia ze strony Komisji w tym terminie, przypuszczała, że Komisja zaniechała wydania decyzji. Późniejsze wydanie zaskarżonej decyzji naruszyło zatem zasadę pewności prawa, która gwarantuje przewidywalność sytuacji i stosunków prawnych w ramach prawa wspólnotowego (wyrok Trybunału z dnia 15 lutego 1996 r. w sprawie C-63/93 Duff i in., Rec. str. I-569, pkt 20).

52 Komisja wskazuje, że art. 905 i nast. rozporządzenia wykonawczego stanowi w sposób jasny, że postępowanie w sprawie umorzenia ze względów słuszności może zostać przedłużone i twierdzi, że żaden przepis tego rozporządzenia nie nakłada na nią obowiązku poinformowania podmiotu wnioskującego o umorzenie o wnioskach o dostarczenie dodatkowych informacji dotyczących tego podmiotu, a zatem

o przedłużeniu terminu. Artykuł 907 rozporządzenia wykonawczego nie daje zatem zainteresowanemu podmiotowi żadnej gwarancji możności uzyskania decyzji w terminie dziewięciu miesięcy następujących po otrzymaniu jego wniosku. W konsekwencji skarżąca nie może powoływać się na brak w ciągu dziewięciu miesięcy informacji ze strony władz niderlandzkich lub Komisji, w celu stwierdzenia upływu terminu, a zatem założenia, na podstawie art. 909 rozporządzenia wykonawczego, korzystnego rozstrzygnięcia w przedmiocie jej wniosku o umorzenie.

— Ocena Sądu

53 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem zasada pewności prawa wymaga, by przepisy prawa były jasne i precyzyjne oraz ma na celu zapewnienie przewidywalności sytuacji i stosunków prawnych w ramach prawa wspólnotowego (ww. wyrok w sprawie Duff i in., pkt 20 oraz wyrok Sądu z dnia 21 października 1997 r. w sprawie T-229/94 Deutsche Bahn przeciwko Komisji, Rec. str. II-1689, pkt 113).

54 Artykuł 907 akapit drugi rozporządzenia wykonawczego stanowi, że decyzja Komisji musi zostać wydana w terminie dziewięciu miesięcy, licząc od dnia otrzymania przez Komisję dokumentów dotyczących wniosku o umorzenie. Jednakże przepis ten stanowi również, że w przypadku gdy w celu wydania decyzji Komisja zmuszona jest zażądać od państwa członkowskiego dodatkowych informacji, termin dziewięciu miesięcy zostaje przedłużony o okres pomiędzy datą wysyłki przez Komisję tego wniosku a datą otrzymania przez nią odpowiedzi władz krajowych.

55 Z ww. art. 907 w sposób niewątpliwy wynika, że termin, którym dysponuje Komisja na wydanie decyzji, może zostać przedłużony. Skarżąca nie mogła więc nie wiedzieć, że postępowanie mogło zostać zawieszone. Ponadto ani kodeks celny, ani rozporządzenie wykonawcze nie stanowią, że zainteresowany podmiot musi niezwłocznie zostać poinformowany o przedstawieniu przez Komisję wniosków o dostarczenie dodatkowych informacji skierowanych do władz krajowych.

Obowiązek taki nie wynika w szczególności z art. 905 ust. 2 ani art. 906a rozporządzenia wykonawczego (zob. pkt 61 i 62 poniżej). Wynika z tego, że skarżąca nie mogła mieć pewności, że jedynie poprzez fakt upływu terminu dziewięciu miesięcy jej wniosek o umorzenie został uwzględniony, choćby nawet nie została poinformowana o przedłużeniu tego terminu. Należy na koniec przypomnieć, że w każdym razie w następstwie pisma skarżącej z dnia 3 kwietnia 2001 r. Komisja niezwłocznie poinformowała ją w dniu 4 kwietnia 2001 r. o zawieszeniu biegu terminu.

56 Tak więc ta część zarzutu musi zostać oddalona.

2. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej nieprzekazania w stosownym czasie wniosków o dostarczenie dodatkowych informacji

— Argumenty stron

57 Skarżąca twierdzi, że Komisja nie dała jej możliwości zapoznania się z wnioskami o dostarczenie dodatkowych informacji, przedstawionymi władzom krajowym i odpowiedziami na nie. Tak więc skarżąca została poinformowana o wniosku z 27 października 2000 r. dopiero w dniu 4 kwietnia 2001 r. w następstwie pisma skierowanego przez nią do Komisji w dniu 3 kwietnia 2001 r. Podobnie dopiero 5 lipca 2001 r. została poinformowana przez władze niderlandzkie, że Komisja zażądała w dniu 13 czerwca 2001 r. nowych informacji. Ponadto Komisja umożliwiła jej zapoznanie się z treścią tych wniosków, jak również odpowiedziami władz niderlandzkich, dopiero w dniu 11 października 2001 r.

58 Skarżąca podnosi, że z art. 905 ust. 2 oraz art. 906a rozporządzenia wykonawczego, jak również z zasady kontradyktoryjności wynika, że osoba składająca wniosek musi w każdej chwili być informowana o etapie, na którym znajduje się postępowanie w sprawie umorzenia, oraz że musi mieć dostęp do treści dokumentów będących przedmiotem wymiany między Komisją a władzami krajowymi w chwili przedstawienia wniosków o dostarczenie informacji lub w chwili przekazania odpowiedzi.

59 Dostęp w stosownym czasie do dokumentów w aktach postępowania nie jest więc jej zdaniem ograniczony do stadium przygotowania akt przez władze krajowe oraz przekazania przez Komisję jej wstępnego, negatywnego stanowiska w przedmiocie umorzenia. W pierwszej kolejności bowiem, jeżeli osoba składająca wniosek mogłaby przedstawić swą opinię wyłącznie co do dokumentów w aktach wstępnie przekazanych Komisji, uprawnienia jej zależałyby od kompletności akt przesłanych przez władze krajowe, co groziłoby nadużyciami z ich strony, ewentualnie w porozumieniu z Komisją. Skarżąca wskazuje w tym zakresie, że akta przekazane Komisji przez władze niderlandzkie były niekompletne, ponieważ ta musiała dwukrotnie wystąpić o uzupełnienie informacji. W drugiej kolejności skarżąca stwierdza, że nie jest wystarczające, iż mogła ona przestawić uwagi w odniesieniu do akt, gdy Komisja podjęła już wstępną decyzję w przedmiocie wniosku o umorzenie, a jej prawa byłyby odpowiednio chronione wyłącznie, gdyby mogła przestawić swoje stanowisko w stosownym czasie.

60 Komisja twierdzi, że o ile jest zobowiązana do zagwarantowania, by podmiot zainteresowany mógł wykonywać swe prawo do obrony przed wydaniem przez nią decyzji, to w żadnym razie nie jest zobowiązana do ciągłego informowania o wszystkich etapach poprzedzających wydanie decyzji. Jednakże wskazuje ona, że gdy osoba składająca wniosek zwraca się do niej, jak miało to miejsce w niniejszej sprawie, przedstawia ona informacje o stanie zaawansowania oceny przedstawionego przez nią wniosku.

— Ocena Sądu

61 Artykuł 905 ust. 2 akapit pierwszy rozporządzenia wykonawczego stanowi, że skierowane przez władze krajowe do Komisji akta muszą zawierać wszystkie elementy niezbędne do całościowego zbadania przedstawionej sprawy, a ponadto powinny obejmować oświadczenie, podpisane przez osobę wnioskującą o zwrot lub umorzenie, w którym osoba ta potwierdza, że zapoznała się z dokumentami i albo oświadcza, że nie ma nic do dodania, albo wskazuje wszystkie dodatkowe informacje, które jej zdaniem te dokumenty powinny zawierać. Mechanizm ten pozwala przedsiębiorcom, którzy występują o umorzenie, a którzy niekoniecznie uczestniczyli w przygotowaniu akt przez właściwe władze krajowe, na wykonanie w efektywny sposób ich uprawnienia do przedstawienia swojego stanowiska w toku pierwszego etapu postępowania administracyjnego, odbywającego się na szczeblu krajowym (wyrok Sądu z dnia 18 stycznia 2000 r. w sprawie T-290/97 Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, Rec. str. II-15, pkt 44). Przepis ten nie może ustanawiać obowiązku informowania zainteresowanego ani obowiązku niezwłocznego przekazania mu wniosków o dostarczenie informacji skierowanych przez Komisję do władz krajowych w toku drugiego etapu postępowania, który toczy się przed Komisją. W tym zakresie należy stwierdzić, że wbrew temu, co twierdzi skarżąca, okoliczność, iż Komisja uznaje za niezbędne zażądanie dostarczenia informacji, nie oznacza, że akta są niekompletne, lecz jedynie, że uznaje ona za właściwe przygotowanie dokumentów uzupełniających w celu wydania decyzji w przedstawionej jej sprawie zgodnie z posiadaną znajomością faktów, jak wskazano w art. 905 ust. 2 akapit trzeci rozporządzenia wykonawczego.

62 Artykuł 906a rozporządzenia wykonawczego stanowi, że w każdym momencie postępowania, gdy Komisja ma zamiar wydać decyzję niekorzystną dla osoby składającej wniosek o umorzenie, przekazuje ona tej osobie swoje zastrzeżenia na piśmie wraz ze wszystkimi dokumentami, na których opiera te zastrzeżenia. Tak więc z brzmienia tego przepisu wynika, że obowiązek w zakresie informowania i przekazania powstaje wyłącznie w chwili, gdy Komisja, po zbadaniu wniosku o umorzenie, dochodzi do wstępnych wniosków niekorzystnych dla osoby składającej wniosek. W konsekwencji z przepisu tego nie wynika, że Komisja jest zobowiązana do ciągłego informowania podmiotu zainteresowanego o przebiegu postępowania.

63 Należy więc stwierdzić, że przepisy celne nie przewidują, iż zainteresowana osoba powinna zostać bezzwłocznie poinformowana o wystąpieniu przez Komisję do władz krajowych z wnioskami o przedstawienie dodatkowych informacji, ani o udzielonych przez nie odpowiedziach, ani też że musi ona zostać bezzwłocznie powiadomiona o treści tej korespondencji.

64 Choć nie jest to niezbędne do wydania rozstrzygnięcia, należy stwierdzić, że w niniejszej sprawie skarżąca dysponowała wystarczającymi informacjami w toku postępowania w zakresie wniosków o przedstawienie dodatkowych informacji i miała możliwość przedstawienia swojego stanowiska w tym zakresie. Tak więc co się tyczy pierwszego wniosku o przedstawienie informacji z dnia 27 października 2000 r. skarżąca dowiedziała się o nim w dniu 4 kwietnia 2001 r.; odpowiedź władz niderlandzkich została przesłana Komisji w dniu 23 kwietnia 2001 r. Gdy chodzi o drugi wniosek z dnia 13 czerwca 2001 r., skarżąca została o nim poinformowana w dniu 5 lipca 2001 r.; władze niderlandzkie przedstawiły odpowiedź na ten wniosek w dniu 23 lipca 2001 r. Skarżąca zapoznała się z treścią tych wniosków i przedstawionymi na nie odpowiedziami w dniu 11 października 2001 r. i przedstawiła swoje stanowisko w przedmiocie zastrzeżeń Komisji w dniu 17 października 2001 r., przed wydaniem w dniu 16 listopada 2001 r. zaskarżonej decyzji.

65 Tak więc ta część zarzutu musi zostać oddalona.

3. W przedmiocie części zarzutu dotyczących spóźnionego i niepełnego dostępu do akt

— Argumenty stron

66 Skarżąca wskazuje, że Komisja, powiadamiając ją pismem z dnia 21 września 2001 r. o swych zastrzeżeniach co do umorzenia, nie przekazała jej fizycznie wszystkich

dokumentów, na których opierały się te zastrzeżenia. To zaniechanie przekazania przedmiotowych dokumentów stanowi naruszenie art. 906a rozporządzenia wykonawczego. Skarżąca podnosi, że bieg terminu na podjęcie decyzji nie został zatem zawieszony, ponieważ nie mogła ona w pełni skorzystać z zasady kontradyktoryjności. Twierdzi ona wreszcie, że okoliczność, iż władze niderlandzkie powiadomiły ją w dniu 11 października 2001 r. o części ich korespondencji z Komisją, nie jest wystarczająca dla zapewnienia poszanowania zasady kontradyktoryjności w niniejszej sprawie. Wskazuje ona, że przy tej okazji władze niderlandzkie nie przekazały jej pierwszego wniosku Komisji o dostarczenie informacji dodatkowych z dnia 27 października 2000 r.

67 Skarżąca twierdzi dodatkowo, że nawet jeżeli Komisja nie była zobowiązana fizycznie przekazać dokumentów zawartych w aktach postępowania, miała ona w każdym razie prawo dostępu do wszystkich znajdujących się w nich dokumentów, w tym dokumentów, które Komisja uważała za nieistotne. Jednakże Komisja przyznała jej pełny dostęp do akt postępowania dopiero w dniu 12 października 2001 r., w dniu w którym skarżąca mogła się zapoznać z listą wymieniającą wszystkie dokumenty, do których dostępu mogła zażądać.

68 Skarżąca twierdzi również, że — jak wynika to z pisma, które władze niderlandzkie skierowały do niej w dniu 23 kwietnia 2001 r. — Komisja przedstawiła im ustnie pytania dotyczącego przedmiotowego wniosku podczas zebrania komitetu kodeksu celnego w dniu 20 września 2000 r. Niektóre z tych pytań i udzielonych na nie odpowiedzi nie zostały zaprotokołowane, wobec czego skarżąca nie mogła się z nimi zapoznać ani przedstawić w ich zakresie uwag. Podczas rozprawy skarżąca twierdziła również, że Komisja naruszyła także prawo do obrony, nie dając jej możliwości przedstawienia uwag podczas spotkania grupy ekspertów składającej się z przedstawicieli wszystkich państw członkowskich, które miało miejsce w dniu 9 listopada 2001 r. w ramach komitetu kodeksu celnego w celu rozpatrzenia przedmiotowego wniosku o umorzenie, nie informując jej o treści dyskusji i nie przekazując jej opinii Komitetu ani protokołu ze spotkania.

69 Wreszcie skarżąca zarzuca, że władze niderlandzkie nie mogły bez jej zgody przedstawić protokołów sporządzonych w toku dochodzenia karnego, ponieważ jest to sprzeczne z zasadą prawidłowego przebiegu postępowania.

70 Komisja wskazuje, że wszystkie okoliczności stanowiące podstawę jej decyzji odmownej znajdowały się już w przekazanych jej przez administrację niderlandzką w dniu 22 maja 2000 r. aktach, do których skarżąca miała dostęp. Skarżąca miała ponadto możliwość od 21 września 2001 r. zapoznania się z całością akt postępowania, lecz jej adwokat nie chciał z tej możliwości skorzystać, stwierdzając wcześniej, że posiada wyczerpującą listę znajdujących się tam dokumentów. Komisja stwierdza, że taki wniosek ma niecodzienny charakter i nie opiera się na żadnym przepisie wspólnotowej regulacji celnej, jako że art. 906a rozporządzenia wykonawczego zobowiązuje ją jedynie do udzielenia osobie składającej wniosek dostępu do dokumentów, na których oparła swoje zastrzeżenia. Zasada poszanowania prawa do obrony zakłada bowiem jedynie, że podmiot zainteresowany może przedstawić swoje stanowisko odnośnie do dowodów, na których Komisja oparła się w celu uzasadnienia swej decyzji, lecz nie wymaga w konsekwencji tego, by Komisja z własnej inicjatywy udzieliła dostępu do wszystkich dokumentów mających ewentualnie związek z rozpatrywaną sprawą. Na podmiocie zainteresowanym spoczywa ciężar wystąpienia z wnioskiem o udzielenie dostępu do dokumentów, które uważa za niezbędne, jako że instytucje nie są zobowiązane do udzielenia z własnej inicjatywy dostępu do wszystkich dokumentów mających związek z kontekstem rozpatrywanej sprawy (wyrok Sądu z dnia 11 lipca 2002 r. w sprawie T-205/99 Hyper przeciwko Komisji, Rec. str. II-3141, pkt 63 i 64).

— Ocena Sądu

71 Co się tyczy części zarzutu skarżącej opartego na okoliczności, że Komisja przesyłając jej swe zastrzeżenia do wniosku o umorzenie, nie przesłała jej fizycznie dokumentów, na których zastrzeżenia te były oparte, ograniczając się do

poinformowania jej o istnieniu dokumentów, do których mogła uzyskać dostęp, Sąd stwierdza, że art. 906a rozporządzenia wykonawczego przewiduje jedynie obowiązek Komisji przekazania osobie składającej wniosek o umorzenie wszystkich dokumentów, na których Komisja opiera swe zastrzeżenia. Sąd stwierdza, że Komisja uczyniła zadość w wystarczającym stopniu temu obowiązkowi, udzielając skarżącej dostępu do dokumentów znajdujących się w aktach postępowania (zob. podobnie wyrok Sądu z dnia 29 czerwca 1995 r. w sprawie T-36/91 ICI przeciwko Komisji, Rec. str. II-1847, pkt 99).

72 Gdy chodzi o to, jakie dokumenty stanowią część akt postępowania, do których wnioskodawca musi mieć dostęp, Sąd nie może zgodzić się z tezą Komisji, że ze swej własnej inicjatywy musi ona jedynie przekazać dokumenty, na których oparła swe zastrzeżenia. O ile jest prawdą, że art. 906a rozporządzenia wykonawczego wymaga jedynie, by Komisja przekazała dokumenty, na których oparła swe zastrzeżenia, zasada poszanowania prawa do obrony rozszerza zakres obowiązków, które przepis ten nakłada na Komisję. W świetle bowiem tej zasady Komisja nie może wyłącznie decydować, jakie dokumenty są przydatne dla strony do celów postępowania w przedmiocie umorzenia. W aktach administracyjnych mogą znajdować się dokumenty zawierające elementy przemawiające za umorzeniem, które mogą zostać wykorzystane przez zainteresowaną osobę na poparcie jej wniosku, nawet jeśli nie zostały wykorzystane przez Komisję. Wnioskodawca powinien zatem mieć dostęp do wszystkich jawnych dokumentów znajdujących się w aktach, w tym dokumentów, których nie wykorzystano dla uzasadnienia zastrzeżeń Komisji (zob. w tym zakresie wyroki Sądu z dnia 19 lutego 1998 r. w sprawie T-42/96 Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, Rec. str. II-401, pkt 81 i z dnia 17 września 1998 r. w sprawie T-50/96 Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, Rec. str. II-3773, pkt 64).

73 Sąd przypomina, że z utrwalonego orzecznictwa w dziedzinie prawa konkurencji wynika, że Komisja powinna udzielić dostępu do całości akt postępowania, zawierających zarówno dokumenty obciążające jak i nieobciążające (wyrok Sądu z dnia 19 maja 1999 r. w sprawie T-175/95 BASF przeciwko Komisji, Rec. str. II-1581, pkt 45), również w razie braku wyraźnego wniosku osoby zainteresowanej (wyrok Sądu z dnia 30 września 2003 r. w połączonych sprawach T-191/98, od T-212/98 do T-214/98 Atlantic Container Line i in. przeciwko Komisji, Rec.

str. II-3275, pkt 335–340). Orzecznictwo to podlega zastosowaniu w niniejszej sprawie (ww. wyroki w sprawie Eyckeler & Malt przeciwko Komisji, pkt 80 i w sprawie Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, pkt 63). Obowiązek ten jest również zgodny z rozwojem orzecznictwa dotyczącego klauzuli słuszności w prawie celnym, która ma na celu pełne zagwarantowanie kontraktoryjnego charakteru postępowania w sprawach o umorzenie lub zwrot należności celnych przywozowych lub wywozowych, zapewniając w większym stopniu poszanowanie prawa do obrony. Wreszcie należy przypomnieć, że na podstawie art. 906a rozporządzenia wykonawczego osoba składająca wniosek ma jedynie miesiąc na wyrażenie na piśmie swojego stanowiska w przedmiocie zastrzeżeń Komisji. Wymaganie od niej wyraźnego wniosku o dostęp do wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach postępowania niewątpliwie groziłoby znacznym skróceniem okresu, którym wnioskodawca dysponuje na przygotowanie i przedstawienie uwag.

74 W konsekwencji należy stwierdzić, że z chwilą przekazania swych zastrzeżeń, Komisja powinna umożliwić wnioskodawcy zbadanie wszystkich dokumentów, które mogą być istotne dla poparcia wniosku o umorzenie lub zwrot, oraz aby to uczynić, Komisja musi mu dostarczyć przynajmniej wyczerpującą listę jawnych dokumentów znajdujących się w aktach, zawierających wystarczająco precyzyjne informacje, by pozwolić wnioskodawcy na ustalenie, przy znajomości sprawy, czy wskazane dokumenty mogą być dla niego przydatne.

75 W przedmiocie części zarzutu skarżącej dotyczącej spóźnionego i niepełnego dostępu do akt należy stwierdzić, że pismem z dnia 21 września 2001 r. Komisja poinformowała skarżącą, przy okazji przekazania zastrzeżeń, że może ona zapoznać się z wnioskiem o umorzenie i załącznikami do niego, które zostały przedłożone przez władze niderlandzkie, jak również z kopią sprawozdania FIOD. W dniu 3 października 2001 r. skarżąca wystąpiła o dostęp do wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach. W dniu 12 października 2001 r. Komisja przedstawiła pełną listę dokumentów do jej dyspozycji.

76 Jednakże o ile Komisja nie przekazała skarżącej od razu, przy przekazaniu swych zastrzeżeń, wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach, należy stwierdzić, że

w świetle wszystkich okoliczności sprawy zaniechanie to nie miało negatywnego wpływu na prawo do obrony. Z akt sprawy wynika bowiem, jak skarżąca przyznała na rozprawie, że wiedziała już o istnieniu wszystkich dokumentów znajdujących się w aktach administracyjnych Komisji oraz że znała również treść wszystkich tych dokumentów z wyjątkiem czterech: dwóch wniosków Komisji o dostarczenie informacji skierowanych do władz niderlandzkich i odpowiedzi tych władz. Skarżąca mogła wystąpić o dostęp do tych dokumentów, począwszy od 21 września 2001 r. Ponadto pismem władz niderlandzkich z dnia 11 października 2001 r. skarżąca otrzymała drugi wniosek Komisji o dostarczenie informacji z datą 13 czerwca 2001 r., odpowiedź władz niderlandzkich z dnia 23 kwietnia 2001 r. na pierwszy wniosek o dostarczenie informacji, która w pełni przedstawiała pytania zadane przez Komisję w dniu 27 października 2000 r., oraz odpowiedź tychże władz z dnia 23 lipca 2001 r. na drugi wniosek o dostarczenie informacji, zawierającą sprawozdanie FIOD.

77 Podczas rozprawy skarżąca twierdziła jednakże, że nie znała treści dwóch dokumentów związanych z tym postępowaniem: pisma skierowanego przez Komisję do władz niderlandzkich, informującego je, że przedstawiony przez nie w dniu 8 lutego 1999 r. wniosek o umorzenie był niedopuszczalny oraz opinii lub protokołu grupy ekspertów składającej się z reprezentantów wszystkich państw członkowskich zebranych w ramach komitetu kodeksu celnego, z którym Komisja skonsultowała się w dniu 9 listopada 2001 r. na wniosek władz niderlandzkich z dnia 22 maja 2000 r.

78 W pierwszej kolejności, jeśli chodzi o pismo Komisji skierowane do władz niderlandzkich, należy przypomnieć, że celem tego pisma było poinformowanie tych ostatnich o tym, że przedstawiony przez nie w dniu 8 lutego 1999 r. wniosek o umorzenie był niedopuszczalny, ponieważ skarżąca nie miała możliwości uzyskania uprzedniego dostępu do całości akt przygotowanych przez te władze. Należy stwierdzić, że w dniu 10 maja 1999 r. sama Komisja poinformowała skarżącą, że zamierzała stwierdzić niedopuszczalność wniosku o umorzenie na tej podstawie.

79 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o prace grupy ekspertów składającej się z reprezentantów wszystkich państw członkowskich zebranych w ramach komitetu kodeksu celnego, skonsultowanej przez Komisję w dniu 9 listopada 2001 r., należy odrzucić argument skarżącej, że Komisja naruszyła prawo do obrony, nie umożliwiając jej przedstawienia uwag podczas tego spotkania oraz nie informując jej o jego treści i wyniku. Rozporządzenie wykonawcze nie przewiduje bowiem udziału osoby składającej wniosek o umorzenie w pracach komitetu kodeksu celnego ani obowiązku informowania jej o opinii komitetu. Należy również stwierdzić, że konsultacja tej grupy stanowi ostatni etap procedury umorzenia przed wydaniem przez Komisję jej decyzji końcowej. Konsultacja ta musi nastąpić po tym, jak osoba składająca wniosek o umorzenie miała możliwość uzyskania dostępu do akt postępowania i przedstawienia uwag, ponieważ komitet wydaje opinię na podstawie zarzutów i dokumentów znajdujących się w aktach, znanych wnioskodawcy. Podobnie gdy chodzi o część zarzutu skarżącej, w świetle której nie mogła ona zapoznać się z wymianą pewnych argumentów ustnych pomiędzy Komisją a władzami niderlandzkimi podczas wcześniejszego spotkania komitetu kodeksu celnego w dniu 20 września 2000 r., argument ten nie może zostać uwzględniony. Zaskarżona decyzja nie pozwala bowiem w żadnym stopniu stwierdzić, że Komisja oparła swą odmowną decyzję na okolicznościach, które nie były wskazane w dokumentach znajdujących się w aktach postępowania administracyjnego.

80 Z powyższego wynika, że Komisja nie naruszyła prawa skarżącej do dostępu do akt postępowania.

81 Wreszcie, gdy chodzi o część zarzutu dotyczącą przekazania Komisji sprawozdania FIOD bez uprzedniej zgody skarżącej, wystarczy stwierdzić, że sama skarżąca podczas weryfikacji akt przygotowanych przez władze niderlandzkie skarżyła się w piśmie z dnia 2 maja 2000 r. do tych władz, że zawierały one bardzo wybiórcze cytaty z przedmiotowego sprawozdania, podczas gdy w sprawozdaniu tym wskazana była znaczna liczba okoliczności na jej korzyść, oraz stwierdziła, że niezbędne jest uzupełnienie akt o dokumenty stanowiące część sprawozdania FIOD. Ponadto należy stwierdzić, że władze krajowe muszą przekazać Komisji wszystkie dokumenty istotne dla wydania decyzji w przedmiocie wniosku o umorzenie, bez obowiązku wystąpienia o uprzednią zgodę zainteresowanej strony.

82 Zatem te części zarzutu muszą zostać oddalone.

4. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej zwłoki w odebraniu odpowiedzi rządu niderlandzkiego

— Argumenty stron

83 Skarżąca wskazuje, że w świetle zaskarżonej decyzji odpowiedzi rządu niderlandzkiego na wnioski Komisji o dostarczenie informacji przesłane w dniu 23 kwietnia i 23 lipca 2001 r. dotarły do Komisji dopiero, odpowiednio, w dniu 4 maja i 2 sierpnia 2001 r., to jest ponad półtora tygodnia później. Skarżąca twierdzi, że taki okres jest nieracjonalny i mało wiarygodny wobec wskazanego przez niderlandzkie służby pocztowe czasu dostarczenia przesyłek pocztowych do Belgii, wynoszącego od czterech do sześciu dni roboczych dla przesyłek zwykłych, i dwóch do trzech dni roboczych dla przesyłek priorytetowych. Ponadto, datą którą należy przyjąć, jest data otrzymania przesyłki pocztowej przez Komisję, a nie data jej rejestracji. Jako że skarżąca nie ma żadnej możliwości sprawdzenia rzeczywistej daty otrzymania przesyłki, na Komisji spoczywa ciężar jej ustalenia. W razie braku przedstawienia tego dowodu należałoby przyjąć najdłuższy ze wskazanych przez pocztę niderlandzką okresów, to jest sześć dni roboczych. Podsumowując, niesłusznym było przedłużenie terminu dziewięciu miesięcy do 4 maja i do 2 sierpnia 2001 r.

84 Komisja twierdzi, że przedłużenie terminu kończy się w dniu rzeczywistego otrzymania informacji, a nie z teoretyczną datą, w której powinna była otrzymać tę korespondencję.

— Ocena Sądu

85 Artykuł 907 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że jeżeli Komisja żąda od władz krajowych dostarczenia dodatkowych informacji, termin, którym dysponuje ona dla zajęcia stanowiska, zostaje przedłużony do daty otrzymania tych informacji. Jak słusznie podnosi Komisja, datą, którą należy przyjąć, jest więc data rzeczywistego otrzymania dokumentów. Z badania dwóch przedmiotowych dokumentów wynika, że właściwe służby Komisji otrzymały je odpowiednio w dniu 4 maja i 2 sierpnia 2001 r. Natomiast daty zaproponowane przez skarżącą, obliczone na podstawie czasu trwania dystrybucji przesyłek wskazanego wyłącznie do celów informacyjnych przez niderlandzkie służby pocztowe, są pozbawione znaczenia.

86 Zatem ta część zarzutu musi zostać oddalona.

5. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej zwłoki władz niderlandzkich w przekazaniu sprawozdania FIOD

— Argumenty stron

87 Skarżąca wskazuje, że władze niderlandzkie potrzebowały ponad pięciu tygodni, to jest okresu od dnia 13 czerwca do dnia 23 lipca 2001 r., by przesłać sprawozdanie FIOD, którego zażądała Komisja. Wykonanie wniosku o przesłanie precyzyjnie wskazanego dokumentu nie powinno jednakże zająć więcej niż dwa tygodnie. Termin dziewięciu miesięcy może zostać przedłużony wyłącznie w szczególnych okolicznościach, które powinny być interpretowane ściśle. Zatem letni okres urlopowy nie może uzasadniać takiej zwłoki. Podobnie w świetle okoliczności, że

postępowanie w sprawie umorzenia podlega całkowicie prawu wspólnotowemu, jak również wobec roli Komisji w tym postępowaniu, ta ostatnia jest całkowicie odpowiedzialna za zwłokę władz krajowych, a Sąd jest właściwy do rozpatrzenia zarzutów dotyczących ich działań. W konsekwencji skarżąca twierdzi, że termin dziewięciu miesięcy mógł zostać przedłużony jedynie o piętnaście dni.

88 Komisja wskazuje, że okres pięciu tygodni był długi, lecz nie był nieracjonalny. Twierdzi ona również, że rozporządzenie wykonawcze nie zawiera żadnego przepisu wskazującego termin, którym władze krajowe dysponują na przedstawienie Komisji dodatkowych informacji.

— Ocena Sądu

89 Należy stwierdzić, że o ile art. 906a i 907 rozporządzenia wykonawczego przewidują termin na przedstawienie przez osobę zainteresowaną uwag w przedmiocie zastrzeżeń Komisji, żaden przepis nie przewiduje podobnego terminu na przekazanie przez władze krajowe informacji, których zażądała Komisja. Podobnie rzekoma zwłoka wynikająca wyłącznie z działania lub zaniechania władz krajowych nie może zostać przypisana Komisji, z wyjątkiem szczególnych okoliczności, na przykład jeśli nie reagowałaby ona z określoną starannością na brak działania władz krajowych przez długi okres. W każdym razie Sąd stwierdza, że w niniejszej sprawie pięciotygodniowy okres przekazania nie był nadmiernie długi, uwzględniając w szczególności, że wniosek Komisji został przedstawiony w letnim okresie urlopowym.

90 Tak więc ta część zarzutu musi zostać oddalona.

6. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej zbyt długiego okresu rozpatrywania wniosku o umorzenie

— Argumenty stron

91 Skarżąca twierdzi, że czas rozpatrywania wniosku o umorzenie, to jest prawie cztery lata, był o wiele za długi, oraz że winę za to ponoszą w całości właściwe władze. Skarżąca przypomina, że w dniu 15 grudnia 1997 r. przedstawiła swój wniosek władzom niderlandzkim. W dniu 15 maja 1998 r. została poinformowana, że mają one zamiar przekazać ten wniosek Komisji i zwrócono się do niej o podpisanie oświadczenia o wyrażeniu zgody. Jednakże ponieważ nie znała pełnej zawartości akt postępowania, odmówiła podpisania tego oświadczenia. W dniu 8 lutego 1999 r. wniosek został jednak przekazany Komisji. Pismem z dnia 10 maja 1999 r. Komisja poinformowała ją, że nie mogła przystąpić do rozpatrywania sprawy wobec braku wspomnianego oświadczenia. W dniu 24 lutego 2000 r. skarżącej przyznano wreszcie dostęp do całości akt przygotowanych przez władze niderlandzkie. W dniu 22 maja 2000 r. wniosek o umorzenie został po raz drugi przesłany Komisji. Rozpatrywanie wniosku trwało następnie półtora roku z powodu braku należytej staranności Komisji, w szczególności w odniesieniu do opóźnień ze strony władz krajowych.

92 Komisja twierdzi, że skarżąca nie mogła opierać się na terminie dziewięciu miesięcy przewidzianym w art. 907 rozporządzenia wykonawczego. Podnosi ona również, że w żadnym razie nie można czynić jej zarzutu odnośnie do czasu badania sprawy przez władze niderlandzkie.

— Ocena Sądu

93 Na wstępie należy stwierdzić, że okres, który upłynął pomiędzy przedstawieniem przez skarżącą władzom niderlandzkim wniosku o umorzenie w dniu 15 grudnia 1997 r. a otrzymaniem przez Komisję w dniu 29 maja 2000 r. drugiego wniosku tych władz o umorzenie na korzyść skarżącej, nie może zostać przypisany Komisji. Okres ten poprzedza bowiem rozpoczęcie postępowania administracyjnego przed Komisją. Komisja nie ponosi odpowiedzialności za rzekomą zwłokę władz krajowych w toku postępowania w zakresie wniosku o umorzenie. Należy w tym względzie stwierdzić, że skarżąca nie kwestionuje decyzji, w drodze której Komisja stwierdziła niedopuszczalność pierwszego wniosku władz niderlandzkich z dnia 8 lutego 1999 r. Odmowa ta była uzasadniona trudnościami w zapewnieniu prawa skarżącej do dostępu do przygotowanych przez władze niderlandzkie akt postępowania, co skarżąca przyznała w replice (zob. pkt 29).

94 Co się tyczy okresu rozpatrywania sprawy przez samą Komisję, nie można przychylić się do argumentacji skarżącej. Ponieważ art. 907 i 909 rozporządzenia wykonawczego wskazuje termin peremptoryjny na wydanie przez Komisję decyzji w przedmiocie wniosku o umorzenie, Sąd musi ograniczyć się do kontroli, czy termin ten został rzeczywiście zachowany. Pytanie to zostało jednakże przeanalizowane w ramach wcześniejszych elementów zarzutu, dotyczących prawidłowości kolejnych przedłużeń terminu, i Sąd wypowiedział się już w przedmiocie prawidłowości postępowania.

95 Tak więc ta część zarzutu musi zostać oddalona.

7. Wnioski w przedmiocie pierwszego zarzutu

96 Z powyższego wynika, że zawieszenia postępowania w przedmiocie umorzenia należności celnych przywozowych prowadzonego przez Komisję były zgodne ze stosownymi przepisami prawa celnego. W konsekwencji należy stwierdzić, że Komisja wydała zaskarżoną decyzję w przewidzianym terminie. Należy również stwierdzić, że Komisja nie naruszyła procedury umorzenia należności celnych przywozowych ani prawa obrony.

97 W świetle powyższego pierwszy zarzut musi zostać oddalony.

W przedmiocie drugiego zarzutu, opartego na braku ewidentnego zaniedbania w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego oraz art. 905 rozporządzenia wykonawczego.

1. W przedmiocie pojęcia ewidentnego zaniedbania oraz kryteriów istotnych dla oceny jego wystąpienia w niniejszej sprawie

— Argumenty stron

98 Skarżąca stwierdza, że Komisja dokonała w zaskarżonej decyzji oceny istnienia w niniejszej sprawie szczególnej sytuacji polegającej na przestępstwie dokonanym przez funkcjonariusza celnego. Wskazuje ona, że Komisja stwierdziła, iż nie może jej zarzucić jakiegokolwiek postępowania niezgodnego z prawem. Jednakże Komisja stwierdziła, że skarżąca dopuściła się ewidentnego zaniedbania z chwilą, gdy pomimo szczególnego rodzaju towarów objętych tranzytem wspólnotowym nie

sporządziła ze szczególną troską dokumentów tranzytowych oraz nie sprawdziła wszystkich elementów przesyłek.

99 Skarżąca zaprzecza argumentowi Komisji, że charakter towarów ma decydujące znaczenie dla stwierdzenia oceny występowania bądź braku ewidentnego zaniedbania. Twierdzi ona, że ogólną regułą jest, iż wszystkie towary muszą być traktowane z taką samą troską, z wyjątkiem sytuacji, gdy ustawodawca przewidział szczególne zasady dla określonych towarów. Ponadto wskazuje ona, że dokonywanie czynności celnych dotyczących papierosów nie stwarza większych problemów w zakresie zakończenia procedury celnej niż w przypadku innych rodzajów towarów. Podnosi ona również, że jej staranność powinna być oceniana w kontekście występującym w chwili przedmiotowego transportu, wskazując, że w tym okresie było nie do pomyślenia, że funkcjonariusz celny mógłby być skorumpowany i że oszustwa dotyczące papierosów były wówczas zjawiskiem nieznanym.

100 Skarżąca wskazuje, że Trybunał, dokonując wykładni pojęcia ewidentnego zaniedbania w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego, stwierdził, że kryteriami, które należy wziąć pod uwagę, są kompleksowość przepisów, których niewykonanie doprowadziło do powstania długu celnego, staranność oraz doświadczenie zawodowe przedsiębiorcy (wyrok Trybunału z dnia 11 listopada 1999 r. w sprawie C-48/98 Söhl & Söhlke, Rec. str. I-7877, pkt 56). Komisja jednakże uwzględniła jedynie kryterium staranności.

101 Skarżąca wskazuje, że Komisja oparła swą ocenę wystąpienia ewidentnego zaniedbania w szczególności na czterech następujących okolicznościach: w pierwszej kolejności na braku wskazania numerów rejestracyjnych na egzemplarzach nr 5 dokumentów T1, w drugiej kolejności na okoliczności, że towary nie zostały przedstawione w urzędzie celnym przeznaczenia wskazanym w dokumentach tranzytowych, w trzeciej kolejności na sposobie przekazania egzemplarza nr 5 dokumentu tranzytowego, oraz w czwartej kolejności na zaniechaniu zebrania wystarczających informacji o nabywcach towarów. Twierdzi

ona, że okoliczności te, rozpatrywane oddzielnie bądź łącznie, nie mogą stanowić o wystąpieniu po jej stronie ewidentnego zaniedbania. Skarżąca podnosi wreszcie, że Komisja nie wykazała istnienia związku przyczynowego pomiędzy rzekomym zaniedbaniem a szczególną sytuacją będącą przedmiotem oceny.

102 Komisja stwierdza, że oszustwo dokonane przez niemieckiego celnika jest istotnie elementem konstytutywnym szczególnej sytuacji w rozumieniu art. 905 rozporządzenia wykonawczego, lecz twierdzi, że skarżąca dopuściła się w niniejszej sprawie ewidentnego zaniedbania. Twierdzi ona, że ocena istnienia takiego zaniedbania wymaga zbadania, czy zainteresowany uczynił wszystko, by spełnić wymogi wynikające z ogółu przepisów celnych, działając ze starannością właściwą w świetle jego doświadczenia zawodowego. Podnosi ona ponadto, że rodzaj transportowanych towarów musi zostać uwzględniony przy ocenie staranności, którą powinien wykazać przedsiębiorca biorący udział w tranzycie wspólnotowym.

— Ocena Sądu

103 Artykuł 905 rozporządzenia wykonawczego, przepis, który precyzuje i rozwija zasadę zawartą w art. 239 kodeksu celnego, wprowadza ogólną klauzulę słuszności, mającą na celu w szczególności odniesienie się do wyjątkowych sytuacji, które jako takie nie są przewidziane w żadnym z przypadków wskazanych w art. 900–904 rozporządzenia wykonawczego (wyrok Trybunału z dnia 25 lutego 1999 r. w sprawie C-86/97 Trans-Ex-Import, Rec. str. I-1041, pkt 18). Z art. 905 wynika, że zwrot należności celnych przywozowych jest uzależniony od łącznego wystąpienia dwóch przesłanek, po pierwsze wystąpienia szczególnej sytuacji i po drugie braku ewidentnego zaniedbania lub zamierzonego działania osoby zainteresowanej (wyrok Sądu z dnia 12 lutego 2004 r. w sprawie T-282/01 Aslantrans przeciwko Komisji, Rec. str. II-693, pkt 53). W konsekwencji wystarczy brak wystąpienia jednej z dwóch przesłanek, by musiała nastąpić odmowa zwrotu cła (wyrok Sądu z dnia 5 czerwca 1996 r. w sprawie T-75/95 Günzler Aluminium przeciwko Komisji, Rec. str. II-497, pkt 54, i ww. wyrok w sprawie Aslantrans przeciwko Komisji, pkt 53).

104 Jak wynika z zaskarżonej decyzji, przesłanka wystąpienia szczególnej sytuacji została w niniejszej sprawie spełniona w wyniku przestępstwa, w którym brał aktywny udział funkcjonariusz celny, jako że rzeczone przestępstwo doprowadziło do powstania w tej sprawie długu celnego. Komisja nie stwierdziła również wystąpienia zamierzonego działania skarżącej. Stwierdziła ona jednakże, iż skarżąca dopuściła się ewidentnego zaniedbania. W konsekwencji badanie Sądu musi dotyczyć wyłącznie okoliczności, czy Komisja dopuściła się błędu w ocenie rzekomego wystąpienia ewidentnego zaniedbania po stronie skarżącej.

105 W tym zakresie należy na wstępie wskazać, że przytoczony przez skarżącą ww. wyrok w sprawie Söhl & Söhlke nie przedstawia wyczerpującej listy kryteriów, które mogą zostać uwzględnione przy ocenie wystąpienia ewidentnego zaniedbania. Punkt 56 tego wyroku wskazuje bowiem jedynie, że należy „w szczególności", a więc nie wyłącznie, uwzględnić złożoność przepisów, których niewykonanie doprowadziło do powstania długu celnego przedsiębiorcy, doświadczenie zawodowe przedsiębiorcy oraz jego staranność. Zatem inne kryteria mogą mieć wpływ na ocenę wystąpienia lub braku ewidentnego zaniedbania (zob. w tym zakresie wyrok Trybunału z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-222/01 British American Tobacco, Rec. str. I-4683, pkt 71). Należy ponadto wskazać, że wbrew temu, co twierdzi skarżąca, Komisja nie ograniczyła się w niniejszej sprawie do oceny staranności skarżącej, lecz uwzględniła również w zaskarżonej decyzji jej doświadczenie zawodowe, jak również jej znajomość mających zastosowanie przepisów.

106 Nie można przychylić się do tezy skarżącej, że charakter towarów będących przedmiotem czynności tranzytu nie powinien zostać uwzględniony przez Komisję. Trybunał orzekł bowiem, że w ramach oceny występowania ewidentnego zaniedbania szczególną uwagę należy zwrócić na charakter przewożonych towarów (ww. wyrok w sprawie British American Tobacco, pkt 72). W szczególności z czynnościami celnymi dotyczącymi wysoko opodatkowanych towarów, takich jak papierosy, wiąże się szczególne ryzyko przestępstw lub kradzieży, zwłaszcza podczas ich transportu.

107 W tym zakresie należy stwierdzić, że przestępstwa dotyczące papierosów były powszechnym zjawiskiem w tym czasie. Rynek papierosów już przed 1994 r., w okresie wystąpienia okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, szczególnie sprzyjał rozwojowi nielegalnego handlu (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie British American Tobacco, pkt 72). W przedmiocie twierdzenia skarżącej, że w tym czasie nie do pomyślenia było dla przedsiębiorcy, by funkcjonariusz celny mógł być zamieszany w sprawę korupcyjną, należy stwierdzić, że nie ma ono znaczenia w niniejszej sprawie. Komisja wzięła bowiem pod uwagę w swej ocenie wystąpienia szczególnej sytuacji, okoliczność że przedsiębiorcy mogą działać w przekonaniu, że w służbie administracyjnej nie ma skorumpowanych urzędników celnych.

108 W świetle powyższych rozważań należy dokonać analizy okoliczności uwzględnionych przez Komisję w zaskarżonej decyzji w celu oceny wystąpienia ewidentnego zaniedbania skarżącej, jak również powołanej przez tę ostatnią części zarzutu w zakresie rzekomego braku w niniejszej sprawie związku przyczynowego pomiędzy szczególną sytuacją a ewidentnym zaniedbaniem, które zarzuciła jej Komisja.

2. W przedmiocie braku wskazania numerów rejestracyjnych na egzemplarzach nr 5 dokumentów T1

— Argumenty stron

109 Skarżąca przyznaje, że żaden z przedmiotowych egzemplarzy nr 1 i nr 5 dokumentów T1 nie zawierał identyfikacji środków transportu, lecz wskazuje, że ich numery rejestracyjne były zapisane odręcznie na egzemplarzu nr 4. Twierdzi ona, że w momencie sporządzenia dokumentów T1 nieznane było jeszcze oznakowanie samochodów ciężarowych, które miały zostać wykorzystane do

transportu. Wskazuje ona, że egzemplarz nr 1 był oddzielony od pozostałych, a list przewozowy został załączony na odwrocie każdego egzemplarza. Jej zdaniem, numer rejestracyjny każdej przyjeżdżającej ciężarówki był zapisywany na egzemplarzu nr 4, lecz zapis ten nie mógł zostać skopiowany na pozostałych egzemplarzach z powodu obecności listu przewozowego. Okoliczność oddzielenia egzemplarza nr 1, jak również niewskazanie numerów rejestracyjnych na egzemplarzu nr 5 miałyby być stałą i ogólnie akceptowaną przez administrację celną praktyką w Niderlandach, jak wynika to — zdaniem skarżącej — z oświadczenia pana FB. z dnia 6 sierpnia 2002 r.

110 Skarżąca wskazuje również, że większość przedmiotowych przesyłek została poddana kontroli na miejscu przez władze niderlandzkie, które nie przedstawiły zastrzeżeń co do towarzyszących im dokumentów T1. Twierdzi ona, że począwszy od dnia 1 kwietnia 1994 r. numery rejestracyjne były wskazywane również na uprzednim powiadomieniu przekazywanym urzędowi wyjścia i urzędowi przeznaczenia. Oznaczenie transportów musiało zatem być znane zarówno urzędowi wyjścia, jak i urzędowi przeznaczenia. Poza tym skarżąca wykazała szczególną staranność, nakładając zamknięcia celne na każdy transport, choć nie była do tego zobowiązana. Zamknięcia stanowiły połączenie między dokumentem tranzytowym a transportem, gdyż numer pozwolenia skarżącej był wskazany w dokumentach tranzytowych, liście przewozowym i na zamknięciu.

111 Ponadto, skarżąca podnosi, że wskazanie numerów rejestracyjnych na egzemplarzach nr 5 i nr 7 dokumentów T1 nie wnosi żadnej dodatkowej wartości dla kontroli, gdyż jest ona dokonywana w urzędzie celnym przeznaczenia przy pomocy egzemplarza nr 4. Ponadto to nie pojazd jest przedmiotem kontroli, lecz kontener lub naczepa, które w niniejszej sprawie były zaplombowane, a numery zamknięć były wskazane w egzemplarzach nr 4, nr 5 i nr 7 dokumentów T1.

112 Komisja odpiera te argumenty, wskazując, że z art. 341 oraz załącznika 37 rozporządzenia wykonawczego wynika, iż istnieje obowiązek prawny identyfikacji środków transportu przy wysyłce towarów. Jednakże skarżąca świadomie nie

wskazała numerów rejestracyjnych na egzemplarzu nr 5 przedmiotowych dokumentów T1, co szczególnie utrudniło przeprowadzenie kontroli prawidłowości przebiegu transportu towarów przez władze celne. Nałożenie zamknięć noszących numer upoważnionego nadawcy skarżącej nie było wystarczające do celów kontroli.

— Ocena Sądu

113 Załącznik 37 tytuł II pkt A 18 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że oznakowanie i przynależność państwowa środków transportu powinny zostać wskazane w polu nr 18 dokumentu T1. Z rzeczonego załącznika jasno wynika, że zgłoszenie celne musi między innymi zawierać wskazanie numeru rejestracyjnego pojazdu, jak również przyczepy, jeśli ta ostatnia ma inny numer rejestracyjny niż ciągnik. Wypełnienie pola nr 18 jest obowiązkowe w przypadku stosowania wspólnotowej procedury tranzytowej i pole to znajduje się na wszystkich egzemplarzach dokumentu T1. Wynika z tego, że numery rejestracyjne powinny zostać wskazane na wszystkich egzemplarzach dokumentu T1 używanego w ramach wspólnej procedury tranzytowej.

114 W niniejszej sprawie nie zaprzeczono okoliczności, że numery rejestracyjne zostały wskazane wyłącznie w egzemplarzu nr 4 dokumentu T1 przeznaczonym dla urzędu przeznaczenia. Nie zostały one zatem wskazane w egzemplarzu nr 1, który przechowuje urząd wyjścia, ani na egzemplarzu nr 5, który odsyłany jest przez urząd przeznaczenia do urzędu wyjścia. W pierwszej kolejności należy zauważyć, że skarżącej nie udało się wyjaśnić w wystarczający sposób powodu, dla którego numer rejestracyjny nie został wskazany w egzemplarzu nr 1 i nr 5. Nawet jeżeli — jak twierdzi skarżąca — egzemplarz nr 1 został oddzielony od pozostałych i jeśli z powodu obecności listu przewozowego zapisy na egzemplarzu nr 4 nie mogły zostać automatycznie skopiowane na wszystkich egzemplarzach, nic nie uniemożli-

wiało skarżącej dokonania odręcznej adnotacji numeru rejestracyjnego na egzemplarzach nr 1 i nr 5, jak uczyniła to na egzemplarzach nr 4 (zob. podobnie załącznik nr 37 rozporządzenia wykonawczego tytuł I pkt C akapit drugi). Adnotacja ta powinna była zostać dokonana w chwili, gdy oznaczenie środków transportu było znane, lub najpóźniej w chwili wysyłki towarów.

115 Ponadto, ze sprawozdania FIOD (pkt 9.7, str. 45) wynika, że wskazanie numerów rejestracyjnych zostało umyślnie pominięte przez skarżącą, która w chwili sporządzania dokumentów celnych znała numer rejestracyjny samochodu ciężarowego, którym miano przewieźć towary. Ze sprawozdania tego wynika również (pkt 9.7, str. 46), że w świetle oświadczenia pana FB., odpowiedzialnego za formalności celne w służbach skarżącej, otrzymał on wyraźne polecenie komisanta, pana C., by nie wskazywać numerów rejestracyjnych na dokumentach T1. Jako że pan FB. jest pracownikiem skarżącej, jego działania muszą w niniejszej sprawie zostać przypisane tej ostatniej.

116 Skarżąca podnosi, że począwszy od dnia 1 kwietnia 1994 r. numery rejestracyjne były wskazane na uprzednich powiadomieniach, przekazanych przez urząd wyjścia do urzędu przeznaczenia. Należy jednakże stwierdzić, że system uprzednich powiadomień nie był stosowany w czasie pierwszych pięciu czynności, które miały miejsce między dniem 16 lutego a dniem 23 marca 1994 r., oraz że władze niemieckie wprowadziły ten system dopiero w sierpniu 1994 r., to jest po dokonaniu ostatniej przedmiotowej czynności w dniu 5 lipca 1994 r.

117 Skarżąca twierdzi również, że kontener lub przyczepa były opatrzone zamknięciem celnym, którego numer widniał na dokumencie tranzytowym. Twierdzi ona w tym względzie, że to nie pojazd jest przedmiotem kontroli, lecz kontenery lub naczepa. Należy jednakże wskazać, że umieszczenie zamknięcia było w niniejszej sprawie środkiem fakultatywnym, podczas gdy wskazanie numerów rejestracyjnych było

obligatoryjne. Ponadto numery zamknięć związane są wyłącznie z towarami będącymi przedmiotem zgłoszenia i kontenerami lub naczepą wykorzystywaną do transportu, a nie z samym pojazdem. Należy w tym względzie przypomnieć, że załącznik 37 rozporządzenia wykonawczego wyraźnie stanowi, że zgłoszenie powinno wskazywać zarówno numer rejestracyjny pojazdu, jak i przyczepy. Należy więc stwierdzić, że w niniejszej sprawie zastosowanie zamknięć nie uzasadnia braku wskazania numerów rejestracyjnych środków transportu.

118 Skarżąca podnosi również, że wskazanie numerów rejestracyjnych na egzemplarzach innych niż egzemplarz nr 4 nie wnosi żadnej dodatkowej wartości dla celów kontroli, ponieważ w urzędzie przeznaczenia kontrola dokonywana jest za pomocą tego właśnie egzemplarza. Jednakże, gdyby urzędowi wyjścia znane były — zgodnie z wymogami przewidzianymi w przepisach celnych — numery rejestracyjne pojazdów, którymi dokonywany był transport towarów objętych procedurą tranzytu wspólnotowego, urząd ten mógłby ewentualnie zwrócić się do innych urzędów celnych, w szczególności wskazanego w dokumentach T1 urzędu przeznaczenia, o dokonanie kontroli przedmiotowych pojazdów po dotarciu do niego towarów lub zażądać od właściwych władz dokonania kontroli transportów w drodze. Jednakże ponieważ urząd wyjścia nie dysponował wskazaniem pojazdów ani na egzemplarzu nr 1, ani na egzemplarzu nr 5, możliwości późniejszej kontroli przebiegu tych czynności były bardzo ograniczone.

119 Wreszcie skarżąca wskazuje, że pominięcie wskazania numeru rejestracyjnego na egzemplarzu nr 5 stanowi stałą i akceptowaną przez władze celne praktykę w Niderlandach. Ponadto twierdzi ona, że w momencie spedycji towarów, władze niderlandzkie dokonały, w większości przypadków, kontroli dokumentów T1 i nie przedstawiły zastrzeżeń. Nawet zakładając, że wykazano by zasadność tych twierdzeń, należy stwierdzić, iż skarżąca, jako zgłaszający dysponujący znacznym doświadczeniem, nie może powoływać się na występowanie w sektorze pewnej praktyki ani na początkowy brak reakcji niderlandzkich władz celnych, by usprawiedliwić nieprzestrzeganie ciążących na niej kategorycznych obowiązków wynikających z prawa celnego.

120 Należy zatem stwierdzić, że skarżąca uchybiła obowiązkom zgłaszającego. Naruszenie kategorycznego obowiązku wynikającego z przepisów o tranzycie wspólnotowym, jakim jest brak wskazania numerów rejestracyjnych wykorzystywanych środków transportowych, może stanowić okoliczność wskazującą na wystąpienie ewidentnego zaniedbania ze strony przedsiębiorcy (zob. w tym zakresie ww. wyrok w sprawie British American Tobacco, pkt 70). Ponadto należy stwierdzić, że naruszenie to mogło w niniejszej sprawie utrudnić dokonanie kontroli czynności celnych. W niniejszej sprawie bowiem numery rejestracyjne były wyłącznie wskazane na egzemplarzu nr 4 dokumentów T1, który został poświadczony przez skorumpowanego celnika. Natomiast władze urzędu wyjścia nie dysponowały na egzemplarzach nr 1 i nr 5 wskazaniem rzeczonych numerów rejestracyjnych. Jak stwierdzono, okoliczność ta podważyła możliwości kontroli spornych czynności przez władze urzędu wyjścia.

121 W konsekwencji należy stwierdzić, że Komisja nie dopuściła się błędu, uznając zaniechanie przez skarżącą wskazania numerów rejestracyjnych pojazdów na egzemplarzach nr 5 dokumentów T1 za element stanowiący o ewidentnym zaniedbaniu ze strony skarżącej.

3. W przedmiocie zmiany urzędu celnego przeznaczenia wskazanego w dokumentach celnych

— Argumenty stron

122 Skarżąca przyznaje, że wszystkie przedmiotowe przesyłki dotarły do urzędu w Philippsreut, również te, w przypadku których dokumenty tranzytowe wskazywały Schirnding jako urząd przeznaczenia. Podnosi ona jednakże, iż art. 356 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego wyraźnie pozwala na zmianę urzędu przeznaczenia. Wskazuje ona, że z art. 204 i art. 96 ust. 1 kodeksu celnego wynika, iż zgłaszający jest

odpowiedzialny za przedstawienie towarów w urzędzie celnym, przy czym ma małe znaczenie, w którym, ponieważ zgłaszający nie ma w praktyce żadnego wpływu na wybór urzędu celnego i trasy przejazdu przez przewoźnika. Ponadto w ramach uprzednich powiadomień urząd, w którym przedstawiane są towary, zobowiązany jest do zasygnalizowania tej okoliczności w taki sposób, by wskazany w dokumentach celnych urząd wyjścia i urząd przeznaczenia mogły zostać poinformowane o zmianie.

123 Skarżąca twierdzi, że w każdym przypadku wpisała urząd przeznaczenia zgodnie ze wskazówkami komisanta, pana C., ponieważ nie utrzymywała bezpośrednich kontaktów z końcowymi odbiorcami, oraz podkreśla, że przewoźnicy nie wykonywali jej instrukcji, lecz instrukcje nabywców. Wskazuje ona również, że ponieważ dwaj rzekomi nabywcy byli ze Słowacji, wybór urzędu w Schirnding był najbardziej logiczny. Jednakże — jak wynika z badania przeprowadzonego w roku 1993 przez niderlandzką organizację przewoźników drogowych — na tym przejściu granicznym często występowały znaczne opóźnienia, co w oczach skarżącej wyjaśniało zmianę przez przewoźników trasy w czasie transportu.

124 Ponadto skarżąca wskazuje, że gdy stwierdziła, iż wszystkie dokumenty T1 dotyczące przedmiotowych czynności zostały poświadczone przez urząd w Philippsreut, wskazała ten ostatni jako urząd przeznaczenia, co uczyniła wcześniej w odniesieniu do ostatnich dwóch czynności (dokumenty T1 nr 120936 z dnia 28 czerwca 1994 r. oraz nr 120986 z dnia 5 lipca 1994 r.).

125 Komisja wskazuje, że zarzut, który postawiła skarżącej, nie dotyczył zmiany urzędu przeznaczenia w czasie transportu, lecz okoliczności, że w co najmniej dziewięciu z jedenastu przedmiotowych dokumentów T1 wskazała urząd przeznaczenia, podczas gdy wiedziała lub mogła wiedzieć, że wskazanie to było nieprawdziwe. Dopiero w dniu 28 czerwca 1994 r., a więc po czterech miesiącach i dziewięciu

wysyłkach, skarżąca wskazała na dokumentach T1 urząd w Philippsreut. Nie działa ona zatem z należytą starannością w zakresie dokładności informacji objętych formularzami T1.

— Ocena Sądu

126 Należy stwierdzić, że wszystkie ładunki objęte przedmiotowymi czynnościami celnymi zostały przedstawione w urzędzie celnym w Philippsreut. Urząd ten stanowi zatem urząd przeznaczenia dla tych czynności, dla potrzeb stosowania procedury zewnętrznego tranzytu wspólnotowego. Jak wiadomo, na jedenaście przedmiotowych zgłoszeń co najmniej dziewięć pierwszych wskazuje jednak inny urząd przeznaczenia, to jest urząd w Schirnding.

127 Skarżąca podnosi, że art. 356 ust. 3 rozporządzenia wykonawczego pozwala, by czynność tranzytu wspólnotowego została zakończona w innym urzędzie niż wskazany w odpowiadającym jej dokumencie T1. Należy jednakże stwierdzić, że przedstawiony skarżącej zarzut — jak słusznie twierdzi Komisja — nie dotyczy okoliczności zmiany urzędu przeznaczenia w czasie transportu, lecz okoliczność świadomego lub wynikającego z braku należytej staranności przedstawienia władzom celnym nieprawdziwych wskazań przy przedstawieniu zgłoszeń.

128 Jak wynika z art. 199 rozporządzenia wykonawczego oraz załącznika 37 do tego rozporządzenia, złożenie w urzędzie celnym zgłoszenia podpisanego przez zgłaszającego łączy się z odpowiedzialnością za prawidłowość zawartych w tym zgłoszeniu informacji oraz autentyczność załączonych dokumentów. Stąd okoliczność świadomego lub wynikającego z braku należytej staranności przedstawienia nieprawdziwych wskazań w zgłoszeniu celnym stanowi naruszenie obowiązków zgłaszającego.

129 Pewne dokumenty znajdujące się w aktach pozwalają na stwierdzenie, że wbrew temu, co twierdzi skarżąca, wiedziała ona już w chwili sporządzenia dokumentów celnych, że wskazany przez nią urząd przeznaczenia nie był tym, w którym towary miały zostać przedstawione. W sprawozdaniu FIOD władze niderlandzkie stwierdziły, że skarżąca świadomie dokonała nieprawdziwego wskazania urzędu przeznaczenia. Sprawozdanie (pkt 5.1, str. 24) wskazuje w szczególności, że „[w] dokumentach T1 (z wyjątkiem dwóch ostatnich transportów), jak również w informacjach dotyczących wyjścia, przygotowanych przez podejrzanego [FB.] w połowie marca 1994 r., i przedstawionych urzędowi celnemu w Delfzijl, każdorazowo, zgodnie z zamiarem i na polecenie [komisanta, pana C.], jako urząd przeznaczenia wskazano Schirnding, podczas gdy w rzeczywistości urzędem przeznaczenia było Philippsreut, o czym wiedział zarówno podejrzany [B.], jak i [FB.]". Sprawozdanie (pkt 5.3.1, str. 25) zawiera również następujące oświadczenia pana FB.: „Wiedziałem, że papierosy były wywożone przez Philippsreut. [...] Musiałem zawsze na polecenie [komisanta, pana C.] wskazywać Schirnding jako urząd przeznaczenia". Należy zauważyć w tym względzie, że w kontekście niniejszej sprawy pan FB. zaprzeczył swym wcześniejszym oświadczeniom, stwierdzając w oświadczeniu z dnia 30 września 2002 r., że w chwili wysyłki ładunków nie wiedział, iż zostaną one przedstawione na posterunku w Philippsreut. Jednakże Sąd stwierdza, że oświadczenie to, złożone wyłącznie dla potrzeb niniejszego postępowania, nie może pozbawiać wartości dowodowej oświadczeń złożonych przez pana FB. przed władzami niderlandzkimi podczas prowadzonego przez nie dochodzenia.

130 W konsekwencji należy stwierdzić, że w przypadku większości spornych czynności, skarżąca w sposób świadomy dokonała w złożonych przez nią zgłoszeniach celnych nieprawdziwego wskazania urzędu przeznaczenia. Zachowanie to nie tylko stanowi naruszenie kategorycznych obowiązków skarżącej jako zgłaszającego i głównego zobowiązanego w ramach przedmiotowych czynności, lecz podważyło również możliwości dokonania kontroli tych czynności przez władze celne. Ponieważ urząd wyjścia nie został powiadomiony o tym, że ładunki papierosów zostaną przedstawione w urzędzie w Philippsreut, nie mógł on uprzedzić tego urzędu o tym fakcie. Okoliczność ta mogła ułatwić przestępczą działalność p. Mauritza — skorumpowanego celnika — ponieważ jego koledzy z urzędu w Philippsreut nie zostali powiadomieni o planowanym przyjeździe znacznych ładunków papierosów.

131 Oceny tej nie podważa argument skarżącej, że w ramach systemu uprzednich powiadomień urząd, w którym towary zostaną rzeczywiście przedstawione, jest zobowiązany powiadomić o tym fakcie urząd wyjścia oraz urząd przeznaczenia wskazany w dokumencie celnym. Nawet zakładając, że wykazano by, iż system ten został efektywnie wykorzystany w niniejszej sprawie, należy stwierdzić, że okoliczność przedstawienia nieprawdziwego wskazania urzędu przeznaczenia podważa sam cel systemu uprzednich powiadomień, którym jest umożliwienie urzędowi przeznaczenia uzyskania informacji, zanim ładunek towarów stwarzających niebezpieczeństwo nadużyć znajdzie się w drodze.

132 Należy zatem stwierdzić, że Komisja nie dopuściła się błędu, stwierdzając, że skarżąca świadomie dokonała wpisu urzędu celnego, wiedząc, że jest niezgodny z prawdą, oraz uwzględniając tę okoliczność w swej ocenie wystąpienia ewidentnego zaniedbania ze strony skarżącej.

4. W przedmiocie sposobu przesłania egzemplarza nr 5 dokumentów T1

— Argumenty stron

133 Skarżąca wskazuje, że przekazanie drogą oficjalną dokumentów celnych z urzędu celnego przeznaczenia do urzędu zakończenia nastąpiło ze znacznym opóźnieniem oraz że została poinformowana przez władze niderlandzkie, że możliwe było przesłanie egzemplarzy nr 5 dokumentów T1 bezpośrednio przez urząd przeznaczenia. Twierdzi ona, że to z tego powodu wydała kierowcy i komisantowi, panu

C., ofrankowane koperty zaadresowane do urzędu w Coevorden, które miały zostać doręczone władzom niemieckim. Jednakże celnik niemiecki nie skorzystał z kopert, powierzając egzemplarze nr 5 kierowcy lub komisantowi, panu C., który przekazał je skarżącej, która ze swej strony przekazała je niderlandzkim władzom celnym. Zdaniem skarżącej ten sposób przesłania, który nie był zwyczajowy, nie był jednakże sprzeczny z art. 356 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego, które nie reguluje sposobu przesłania dokumentu T1 przez urząd przeznaczenia.

134 Ponadto, gdy okazało się, że egzemplarz nr 5 dokumentu T1 z dnia 16 lutego 1994 r. (dokument T1 nr 120228) dotyczący pierwszej z przedmiotowych czynności nie został przesłany do urzędu w Coevorden, skarżąca skontaktowała się z sekcją odpraw tego urzędu, początkowo telefonicznie, a następnie za pomocą faksu w dniu 25 lutego 1994 r., przesyłając najpierw kopię, a następnie oryginał tego egzemplarza. Faksami z dnia 15 i 28 marca 1994 r. przesłała również kopie formularzy nr 5 dotyczących czynności z dnia 25 lutego i 23 marca 1994 r. (dokumenty T1 nr 120274 i nr 120410). Skarżąca skorzystała z tej procedury również w przypadku kolejnych transportów. Władze niderlandzkie były zatem w pełni poinformowane co do stosowanej procedury przekazywania i wyraźnie zaakceptowały przedmiotowe dokumenty celne.

135 Wreszcie, w razie gdyby Sąd stwierdził, że zastosowana procedura była sprzeczna z przepisami celnymi, skarżąca podnosi, że przy ocenie w niniejszej sprawie kwestii ewidentnego zaniedbania należy uwzględnić złożoność tych przepisów, zgodnie z ww. wyrokiem w sprawie Söhl & Söhlke.

136 Komisja podnosi, że art. 356 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego nie pozostawia żadnych wątpliwości co do procedury, którą należy zastosować, przesyłając egzemplarz nr 5 dokumentu T1, ponieważ żaden element tego przepisu nie pozwala na wyciągnięcie wniosku, że możliwy jest udział w niej osób trzecich. Chodzi bowiem o czysto administracyjne postępowanie pozwalające władzom celnym na dokonanie kontroli prawidłowego przebiegu tranzytu. Jako przedsiębiorca o dużym doświadczeniu w sektorze transportu skarżąca nie powinna w żadnym razie brać udziału w przesłaniu egzemplarzy nr 5.

— Ocena Sądu

137 Artykuł 356 ust. 2 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że gdy towary zostaną mu przedstawione, urząd przeznaczenia odnotowuje na egzemplarzach dokumentu T1 wyniki przeprowadzonych kontroli i niezwłocznie odsyła jeden egzemplarz do urzędu wyjścia. Artykuł 358 tego rozporządzenia przewiduje, że państwa członkowskie mogą wyznaczyć jeden lub kilku urzędów centralnych, do których właściwe urzędy przeznaczenia państw członkowskich powinny odsyłać dokumenty. Wynika z tego, że odesłanie egzemplarza nr 5 dokumentu T1 powinno nastąpić w ramach administracji, bezpośrednio z urzędu przeznaczenia do urzędu wyjścia, przy ewentualnym udziale urzędów centralnych wyznaczonych do tego celu przez państwa członkowskie. Jak wyjaśniła to Komisja w odpowiedzi na zarządzone przez Sąd środki organizacji postępowania, przesłania dokonuje się w szczególności za pomocą kopert należycie oznaczonych przez władze celne państwa przeznaczenia, które to oznaczenie jest zagwarantowane poprzez użycie szczególnych pieczęci, nadruków z frankownic lub szczególnych sposobów frankowania, o których Komisja została powiadomiona, i znanych pozostałym, właściwym władzom krajowym.

138 Wspólnotowa regulacja celna nie pozwala zatem, by urząd przeznaczenia mógł powierzyć osobom trzecim, w szczególności przedsiębiorcom prywatnym biorącym

udział w czynnościach tranzytu, zadanie przekazania egzemplarza nr 5 dokumentu T1 do urzędu wyjścia. Ze względu bowiem na bezsprzecznie podstawową rolę dokumentu tranzytowego T1 w prawidłowym funkcjonowaniu procedury wspólnotowego tranzytu zewnętrznego (ww. wyrok w sprawie British American Tobacco, pkt 52), jak również znaczenie egzemplarza nr 5 tego dokumentu dla ustalenia ewentualnego powstania długu celnego lub powiadomienia urzędu wyjścia o ewentualnych nieprawidłowościach, których dopuszczono się w czasie transportu towarów, przekazanie tego egzemplarza musi koniecznie nastąpić pomiędzy władzami celnymi bez udziału przedsiębiorców. Udział tych ostatnich nie pozwala na zapewnienie autentyczności przedmiotowych dokumentów i zawartych w nich informacji, jak również zwiększa zagrożenie oszustwami.

139 W odpowiedzi na pytanie Sądu skarżąca przyznała, że zastosowana procedura nie była zgodna z wcześniejszą praktyką. Ten sposób wysyłki nie był również sposobem uzgodnionym pomiędzy skarżącą a komisantem, panem C., polegającym na wykorzystaniu ofrankowanych kopert zaadresowanych do urzędu celnego zakończenia w Coevorden, które powinny były zostać przekazane przez kierowcę samochodu ciężarowego urzędowi przeznaczenia w celu wykorzystania ich do przekazania drogą pocztową egzemplarzy nr 5 do urzędu zakończenia. Następujące oświadczenia pana FB. ujęte w sprawozdaniu FIOD (pkt 8.3, str. 40 i 41) szczególnie dobrze przedstawiają nieprawidłowości zastosowanej procedury:

„[Egzemplarz nr 5] został mi doręczony przez [komisanta, pana C.] lub pośrednio przez pana [B.] [przełożonego pana FB.] [...] Moją pierwszą reakcją była każdorazowo obawa [...] Podzieliłem się moim zaskoczeniem w ramach firmy i poskarżyłem się panu [B] [...] Nic więcej nie uzgodniłem z panem [B.] co do późniejszego odesłania do urzędu zakończenia [...] Gdy [komisant, pan C.] przyjechał pewnego dnia z opieczętowanym [egzemplarzem nr 5], poczułem jak włosy stają mi dęba, byłem jednocześnie zaskoczony i wściekły, że nie zastosował się do tego, co zostało uzgodnione. Powiedziałem to panu [B.] i [komisantowi, panu C.] [...]"

140 Należy ponadto stwierdzić, że zastosowany sposób odesłania znany był skarżącej przed wysyłką drugiego transportu papierosów, dotyczącego czynności z dnia 25 lutego 1994 r. Choć ta metoda odesłania była sprzeczna nie tylko z przepisami celnymi, lecz również z tym, co uzgodniono z komisantem, panem C., skarżąca zaakceptowała wykorzystanie tej metody dla późniejszych dziesięciu czynności, uczestnicząc w jej realizacji.

141 Jednakże skarżąca twierdzi, że ta procedura wysyłki została wyraźnie zaakceptowana przez władze niderlandzkie. Podnosi ona w szczególności, że gdy zaczęła otrzymywać od komisanta, pana C. egzemplarze nr 5, kilkakrotnie kontaktowała się telefonicznie z administracją celną i uzyskała jej zgodę. Wskazuje ona również, że przesłała administracji celnej egzemplarze nr 5 i że zostały one przyjęte. Choć istotnie miały miejsce kontakty pomiędzy skarżącą a władzami niderlandzkimi, z akt sprawy nie wynika jednakże, by władze niderlandzkie wyraźnie zaakceptowały zastosowaną metodę wysyłki. Wiadomo natomiast, że władze niderlandzkie uważały udział przedsiębiorców prywatnych w wysyłce za niedopuszczalny. Tak więc sprawozdanie FIOD (pkt 3.2.3, str. 18) zawiera następujące oświadczenia celnika z okręgu Groningue: „Nigdy nie dotarła do mnie informacja, że piąte egzemplarze były odsyłane do urzędu celnego w Coevorden za pośrednictwem [skarżącej]. Nigdy nie zgodzilibyśmy się na ten sposób zamknięcia [...] Nie zabroniłem innych sposobów odsyłania piątego egzemplarza (bezpośrednia wysyłka przez niemiecką administrację celną do urzędu w Coevorden). Natomiast zabroniłbym odesłania piątego egzemplarza do urzędu w Coevorden za pośrednictwem [skarżącej]". Należy zatem stwierdzić, że w świetle okoliczności niniejszej sprawy skarżąca nie mogła polegać na braku reakcji władz niderlandzkich — przez pewien okres czasu — w odniesieniu do sposobu odesłania formularza nr 5, by uzasadnić swe przekonanie co do zgodności z prawem tej metody.

142 Wreszcie podniesiony dodatkowo przez skarżącą argument dotyczący złożoności mających zastosowanie przepisów nie może zostać uwzględniony. Jak wskazano wcześniej, art. 356 rozporządzenia wykonawczego nie pozostawia żadnych wątpliwości, że to urząd przeznaczenia odsyła egzemplarz nr 5 dokumentu T1 do urzędu wyjścia, bez udziału osób trzecich.

143 W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że skarżąca jako przedsiębiorca o dużym doświadczeniu w tranzycie wspólnotowym nie powinna była zgodzić się na uczestniczenie w odsyłaniu egzemplarzy nr 5 przedmiotowych dokumentów. Należy również stwierdzić, że zastosowany w niniejszej sprawie sposób odesłania formularzy nr 5 nie tylko naruszył formalne zasady procedury tranzytu wspólnotowego, lecz przyczynił się również do dokonania przestępstwa. Niewykorzystanie drogi administracyjnej, a w szczególności brak przekazania centralnemu urzędowi niemieckiemu, odebrał władzom niemieckim możliwość weryfikacji numerów rejestracyjnych umieszczonych przez skorumpowanego celnika na przedmiotowych dokumentach T1, które — jak należy przypomnieć — odpowiadały w rzeczywistości numerom wykorzystanym do rejestracji innych towarów i innych dokumentów celnych. To dwukrotne wykorzystanie tych samych numerów mogłoby prawdopodobnie zostać wykryte przez władze niemieckie, lecz nie mogło zostać stwierdzone przez władze niderlandzkie.

144 Należy zatem stwierdzić, że Komisja nie dopuściła się błędu, uwzględniając w swej ocenie wystąpienia ewidentnego zaniedbania po stronie skarżącej, jej udział w nieprawidłowym odesłaniu egzemplarzy nr 5 dokumentów T1.

5. W przedmiocie niedostatecznych informacji o nabywcach

— Argumenty stron

145 Skarżąca wskazuje, że przez okres ośmiu lat miała satysfakcjonujące stosunki gospodarcze z komisantem, panem C., oraz że nie było powodów, by nie ufać nabywcom, na rzecz których działał. Wymagania Komisji, by uzyskać od komisanta informacje dotyczące nabywców pomijają realia handlu międzynarodowego, ponieważ komisant nie jest zainteresowany, by dwie strony transakcji miały bezpośrednie kontakty. Ponadto, w ramach wspólnotowego tranzytu zewnętrznego kontrola ta wykonywana jest niezwykle rzadko, w szczególności w przypadkach gdy zgłaszający wykonuje instrukcje odbiorcy. Ponadto, w niniejszej sprawie nie było potrzeby sprawdzania wypłacalności nabywców, jako że płatność została dokonana w gotówce.

146 Komisja twierdzi, że w szczególności w świetle podwójnej roli skarżącej jako sprzedającego towary i zgłaszającego, skarżąca powinna była starać się dokonać sprawdzenia, czy nabywcy, których tożsamość znała, rzeczywiście istnieli, oraz że powinna była zastosować minimum środków ostrożności, by uniknąć sytuacji, w której służyłaby za zasłonę dla fikcyjnej sprzedaży mogącej prowadzić do przestępstwa w ramach tranzytu wspólnotowego.

— Ocena Sądu

147 Skarżąca nie podjęła prób uzyskania dokładnych informacji o rzekomych nabywcach towarów, których dotyczyły przedmiotowe czynności celne. Jednakże mając na względzie okoliczności sprawy, w szczególności wcześniejsze istnienie długotrwałych relacji handlowych pomiędzy skarżącą a komisantem, panem C., który twierdził, że reprezentuje tych nabywców, jak również specyfikę handlu międzynarodowego, w szczególności trudności w szybkim uzyskaniu szczegółowych informacji o przedsiębiorstwach mających siedzibę w innym państwie, Sąd stwierdza, że okoliczność ta nie może być samodzielną podstawą oceny wystąpienia ewidentnego zaniedbania skarżącej.

6. W przedmiocie braku związku przyczynowego pomiędzy szczególnymi okolicznościami a zaniedbaniem zarzucanym skarżącej

— Argumenty stron

148 Skarżąca twierdzi, że z art. 239 ust. 1 tiret drugie kodeksu celnego wynika, iż umorzenie należności celnych może zostać oddalone wyłącznie, gdy szczególna sytuacja jest konsekwencją zaniedbania wnioskodawcy. W niniejszej sprawie brak jest jednakże jakiegokolwiek związku pomiędzy tą sytuacją, to jest przestępstwem popełnionym przez niemieckiego celnika, a czterema okolicznościami, na których Komisja oparła swą ocenę w zakresie rzekomego ewidentnego zaniedbania. Przestępstwo to bowiem nie było skutkiem braku wskazania numerów rejestracyjnych ani braku sprawdzenia tożsamości kupujących. Ponadto, zmiana urzędu celnego przeznaczenia oraz niecodzienny sposób odesłania egzemplarza nr 5 dokumentów T1 miały wyłącznie skutek w postaci wywołania podejrzeń władz celnych oraz zwiększyły ryzyko wykrycia przestępstwa.

149 Komisja podnosi, że wniosek o umorzenie może zostać oddalony, jeżeli wnioskodawca jest winny ewidentnego zaniedbania, niezależnie od występowania związku ze szczególnymi okolicznościami, na które się powołuje. W każdym razie Komisja twierdzi, że w niniejszej sprawie istnieje związek przyczynowy pomiędzy szczególną okolicznością a ewidentnym zaniedbaniem skarżącej, w zakresie w jakim zaniedbanie to przyczyniło się do dokonania przestępstwa oraz utrudniło jego wykrycie.

— Ocena Sądu

150 Zgodnie z art. 239 kodeksu celnego można dokonać zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych w sytuacjach, które wynikają z okoliczności niespowodowanych świadomym działaniem ani ewidentnym zaniedbaniem osoby zainteresowanej. Ponadto art. 905 rozporządzenia wykonawczego stanowi, że do wniosku powinny zostać załączone dowody, które mogą stanowić o sytuacji, która wynika z okoliczności niespowodowanych ani takim świadomym działaniem, ani ewidentnym zaniedbaniem osoby zainteresowanej. Wbrew twierdzeniu Komisji, z samego brzmienia tych przepisów wynika, że musi istnieć związek pomiędzy zaniedbaniem zarzucanym przedsiębiorcy a szczególną sytuacją, której istnienie stwierdzono. W razie braku takiego związku niesłusznym byłoby oddalenie wniosku o umorzenie lub zwrot. Jednakże wbrew temu, co twierdzi skarżąca, nie jest niezbędne, by szczególna sytuacja była bezpośrednią i natychmiastową konsekwencją zaniedbania osoby zainteresowanej. W tym względzie wystarczy, by zaniedbanie przyczyniło się do usunięcia towarów spod dozoru celnego lub to usunięcie ułatwiło.

151 W niniejszej sprawie szczególna sytuacja powstała w wyniku okoliczności, że skarżąca stała się ofiarą przestępstwa, do którego mogło dojść wskutek udziału urzędnika krajowych służb celnych. Zatem niezbędne jest, by różne zachowania zarzucane skarżącej jako stanowiące ewidentne zaniedbanie, przyczyniły się lub ułatwiły dokonanie tego przestępstwa.

152 Jednakże, jak stwierdzono wcześniej (zob. pkt 118, 120, 130 i 143), trzy zachowania zarzucane skarżącej jako stanowiące ewidentne zaniedbanie, to jest brak wskazania numerów rejestracyjnych na egzemplarzach nr 5 dokumentów T1, nieprawdziwe wskazanie Schirnding jako urzędu celnego przeznaczenia oraz nieprawidłowy sposób odesłania formularza nr 5 dokumentów T1, ułatwiły dokonanie oszustwa, a zatem usunięcie towarów spod dozoru celnego, w szczególności poprzez utrudnienie krajowym władzom celnym dokonania kontroli prawidłowości przebiegu przedmiotowych czynności.

153 Zatem część zarzutu opartą na braku związku przyczynowego należy oddalić.

7. Wnioski w przedmiocie drugiego zarzutu

154 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że Komisja dysponuje swobodą uznania przy podejmowaniu decyzji z zastosowaniem ogólnej klauzuli słuszności przewidzianej we wspólnotowej regulacji celnej (wyrok Sądu z dnia 9 listopada 1995 r. w sprawie T-346/94 France-aviation przeciwko Komisji, Rec. str. II-2841, pkt 34, ww. wyrok w sprawie Primex Produkte Import-Export i in. przeciwko Komisji, pkt 60, ww. wyrok w sprawie Mehibas Dordtselaan przeciwko Komisji, pkt 46 i 78, oraz ww. wyrok w sprawie Aslantrans przeciwko Komisji, pkt 55). Należy również stwierdzić, że umorzenie lub zwrot należności celnych przywozowych, które mogą zostać zastosowane tylko w określonych warunkach oraz w precyzyjnie wskazanych okolicznościach, stanowią wyjątek od ogólnej regulacji w zakresie przywozu i wywozu oraz że w konsekwencji wykładni przepisów przewidujących taki zwrot lub umorzenie należy dokonywać w sposób ścisły (ww. wyroki w sprawie Söhl & Söhlke, pkt 52, oraz w sprawie Aslantrans przeciwko Komisji, pkt 55). W szczególności, jako że brak ewidentnego zaniedbania jest warunkiem sine qua non udzielenia zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych, wykładni tego pojęcia należy dokonywać w taki sposób, by liczba przypadków zwrotu lub umorzenia pozostała ograniczona (ww. wyrok w sprawie Söhl & Söhlke, pkt 52).

155 W niniejszej sprawie skarżąca była głównym zobowiązanym za rozpatrywane czynności celne w ramach procedury wspólnotowego tranzytu zewnętrznego. W konsekwencji jako główny zobowiązany skarżąca przyjęła szczególną odpowiedzialność w ramach tych czynności.

156 Jednakże skarżąca w kilku przypadkach świadomie naruszyła obowiązki ciążące na niej w ramach wspólnotowego tranzytu zewnętrznego. Po pierwsze, nie wskazując numerów rejestracyjnych pojazdów transportowych, uchybiła obowiązkowi przewidzianemu w załączniku 37 do rozporządzenia wykonawczego. Po drugie, przedstawiając w zgłoszeniu celnym niezgodne z prawdą wskazanie urzędu celnego przeznaczenia, naruszyła obowiązki ciążące na niej na mocy art. 199 rozporządzenia wykonawczego oraz załącznika 37 do tego rozporządzenia. Wreszcie po trzecie, uczestnicząc w sposób nieprawidłowy w odesłaniu egzemplarzy nr 5 dokumentów T1, przyczyniła się do naruszenia zapisu art. 356 rozporządzenia wykonawczego. Poza tym naruszone przepisy nie były szczególnie złożone i nie stwarzały trudności interpretacyjnych. Ponadto skarżąca jest przedsiębiorcą z dużym doświadczeniem w tym sektorze. Naruszenia te nie tylko stanowiły uchybienia w zakresie proceduralnych obowiązków przewidzianych we wspólnotowym tranzycie zewnętrznym, lecz ponadto przyczyniły się do dokonania przestępstwa i usunięcia towarów spod dozoru celnego, w szczególności poprzez utrudnienie krajowym władzom celnym kontroli prawidłowości przebiegu tych czynności. Należy wreszcie podkreślić, że ponieważ czynności celne dotyczyły papierosów, będących towarem, z którym wiąże się ryzyko nadużyć, skarżąca była zobowiązana do zachowania szczególnej staranności.

157 W świetle całości powyższych rozważań Komisja nie popełniła rażącego błędu w ocenie, stwierdzając, że w świetle ogółu okoliczności sprawy skarżąca dopuściła się ewidentnego zaniedbania w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego oraz art. 905 rozporządzenia wykonawczego.

158 W konsekwencji należy oddalić ten zarzut.

W przedmiocie trzeciego zarzutu, opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności

Argumenty stron

159 Skarżąca twierdzi, że wykładni art. 239 kodeksu celnego należy dokonywać, jak również przepis ten stosować, zgodnie z zasadą proporcjonalności. Biorąc pod uwagę kwotę należności celnych, których zażądano, oraz rozmiary jej działalności gospodarczej, oddalenie wniosku o umorzenie powoduje bardzo istotny uszczerbek i wymaga — jeżeli ma pozostać w zgodzie z zasadą proporcjonalności — by rzekome zaniedbanie stwierdzone przez Komisję było szczególnie poważne. Słowem, Komisja potraktowała skarżącą w sposób przesadnie surowy, podczas gdy zarzucane skarżącej zaniedbanie było ściśle „podporządkowane" przestępczemu zachowaniu niemieckiego celnika.

160 Komisja wskazuje, że zasada proporcjonalności ma zastosowanie w niniejszej sprawie do wykładni przepisów dotyczących umorzenia długu celnego, a nie samej kwestii istnienia długu celnego. Wskazuje ona, że Trybunał stwierdził, że nie jest dysproporcjonalne, jeśli przedsiębiorca znajdzie się w stanie upadłości wskutek tego, że musi pokryć dług celny (wyrok Trybunału z dnia 14 maja 1996 r. w sprawach połączonych C-153/94 i C-204/94 Faroe Seafood i in., Rec. str. I-2465, pkt 116). Wreszcie Komisja uwzględniła zasadę proporcjonalności w zaskarżonej decyzji, lecz poważne zarzuty skierowane przeciwko skarżącej nie pozwoliły na jakiekolwiek umorzenie.

Ocena Sądu

161 Należy stwierdzić, że nałożona na skarżącą kwota długu celnego jest związana z gospodarczym znaczeniem towarów będących przedmiotem analizowanych czynności tranzytu wspólnotowego, to jest papierosów, a w szczególności wysokością ceł i podatków stosowanych do tych towarów. Okoliczność, że żądana kwota należności celnych przywozowych jest wysoka, pozostaje elementem ryzyka zawodowego przedsiębiorcy (zob. podobnie ww. wyrok w sprawie Faroe Seafood i in., pkt 115). Tak więc wysokość długu celnego, o którego umorzenie wnioskowano, nie jest sama w sobie elementem mogącym mieć wpływ na ocenę warunków, którym podlega umorzenie. Należy zatem stwierdzić, że Komisja nie naruszyła zasady proporcjonalności, nie uwzględniając w niniejszej sprawie, w ramach oceny omawianego wniosku, zakresu gospodarczego uszczerbku wyrządzonego skarżącej decyzją o oddaleniu.

162 Co się tyczy argumentu skarżącej, w świetle którego zarzucone jej przez Komisję ewidentne zaniedbanie jest ściśle „podporządkowane" przestępstwu niemieckiego celnika, wystarczy stwierdzić, że rzeczone przestępstwo zostało wzięte przez Komisję pod uwagę, jako że okoliczność ta uzasadniła ocenę istnienia w niniejszej sprawie szczególnej sytuacji. W ramach oceny drugiej przesłanki powstania prawa do umorzenia, to jest braku ewidentnego zaniedbania, Komisja słusznie uwzględniła zachowanie oraz zaniechania przypisane skarżącej, które, jak oceniła, przyczyniły się do popełnienia przestępstwa i utrudniły jego wykrycie. Wynika z tego, że Komisja nie naruszyła zasady proporcjonalności przy ocenie zachowania skarżącej.

163 Tak więc zarzut ten należy oddalić.

W przedmiocie czwartego zarzutu, opartego na nieistnieniu długu celnego

Argumenty stron

164 Podczas rozprawy skarżąca podniosła nowy zarzut, powołując się na powstanie nowych okoliczności. Podnosi ona, że — jak wynika z ww. wyroku Vrchního Soudu w Pradze z dnia 30 listopada 2004 r. — towary będące przedmiotem spornych operacji celnych opuściły obszar celny Wspólnoty. Tak więc nie podlegały one dozorowi celnemu, a zatem i należnościom celnym przywozowym. Tak więc nałożony na nią przez władze niderlandzkie dług celny, o umorzenie którego złożono wniosek będący przedmiotem zaskarżonej decyzji, nie istnieje. Okoliczność ta może uzasadniać umorzenie długu celnego. Zastosowanie procedury przewidzianej w art. 239 kodeksu celnego zakłada wcześniejsze istnienie długu celnego.

Ocena Sądu

165 Z utrwalonego orzecznictwa wynika, że przepisy art. 239 kodeksu celnego i art. 905 rozporządzenia wykonawczego mają jedynie na celu umożliwienie, w razie

jednoczesnego wystąpienia szczególnych okoliczności i przy braku ewidentnego zaniedbania bądź umyślnego działania, zwolnienie przedsiębiorców z płatności ciążących na nich należności celnych, nie zaś umożliwienie zakwestionowania samej zasady wymagalności długu celnego [wyroki Trybunału z dnia 12 marca 1987 r. w połączonych sprawach 244/85 i 245/85 Cerealmangimi i Italgrani przeciwko Komisji, Rec. str. 1303, pkt 11 i z dnia 6 lipca 1993 r. w sprawach połączonych C-121/91 i C-122/91 CT Control (Rotterdam) i JCT Benelux przeciwko Komisji, Rec. str. I-3873, pkt 43; ww. wyrok w sprawie Hyper przeciwko Komisji, pkt 98]. Stwierdzenie istnienia i dokładnej wysokości należy bowiem do właściwości władz krajowych. Wnioski skierowane do Komisji na podstawie przytoczonych powyżej przepisów nie dotyczą tego, czy przepisy materialnego prawa celnego zostały zastosowane przez krajowe władze celne w prawidłowy sposób. Sąd przypomina, że decyzja wydana przez te władze może zostać zaskarżona przed sądem krajowym, który może zwrócić się do Trybunału w trybie art. 234 WE (wyrok Sądu z dnia 16 lipca 1998 r. w sprawie T-195/97 Kia Motors i Broekman Motorships przeciwko Komisji, Rec. str. II-2907, pkt 36 i ww. wyrok w sprawie Hyper przeciwko Komisji, pkt 98).

166 W świetle powyższego należy stwierdzić niedopuszczalność tego zarzutu.

167 Sąd stwierdza, że dowody przeprowadzone w sprawie, jak również dokumenty i odpowiedzi przedstawione przez strony w ramach środków organizacji postępowania, dostarczyły mu wystarczających informacji i nie jest konieczne zarządzenie innych środków dowodowych, w szczególności przesłuchania świadków wskazanych przez skarżącą.

168 W świetle całości powyższych rozważań skargę należy oddalić w całości.

W przedmiocie kosztów

169 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu Sądu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ skarżąca przegrała sprawę, należy — zgodnie z żądaniem Komisji — obciążyć ją własnymi kosztami oraz kosztami poniesionymi przez Komisję.

Z powyższych względów

SĄD PIERWSZEJ INSTANCJI (pierwsza izba)

orzeka, co następuje:

1) Skarga zostaje oddalona.

2) **Skarżąca poniesie własne koszty oraz koszty Komisji.**

Cooke García-Valdecasas Trstenjak

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 13 września 2005 r.

Sekretarz

H. Jung

Prezes

J.D. Cooke

Spis treści

Ramy prawne ... II - 3180

Przepisy dotyczące tranzytu wspólnotowego ... II - 3180

Przepisy dotyczące zwrotu lub umorzenia należności celnych przywozowych lub wywozowych ... II - 3185

Okoliczności leżące u podstaw sporu ... II - 3187

Czynności zewnętrznego tranzytu wspólnotowego będące przedmiotem sprawy ... II - 3187

Postępowanie administracyjne ... II - 3191

Postępowanie i żądania stron ... II - 3194

Co do prawa ... II - 3195

W przedmiocie pierwszego zarzutu, opartego na naruszeniach procedury umorzenia należności celnych przywozowych oraz zasady pewności prawa ... II - 3196

1. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej braku powiadomienia o przedłużeniu terminu i naruszenia zasady pewności prawa ... II - 3197

— Argumenty stron ... II - 3197

— Ocena Sądu ... II - 3198

2. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej nieprzekazania w stosownym czasie wniosków o dostarczenie dodatkowych informacji ... II - 3199

— Argumenty stron ... II - 3199

— Ocena Sądu ... II - 3201

3. W przedmiocie części zarzutu dotyczących spóźnionego i niepełnego dostępu do akt ... II - 3202

— Argumenty stron ... II - 3202

— Ocena Sądu ... II - 3204

4. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej zwłoki w odebraniu odpowiedzi rządu niderlandzkiego ... II - 3209

— Argumenty stron ... II - 3209

— Ocena Sądu ... II - 3210

5. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej zwłoki władz niderlandzkich w przekazaniu sprawozdania FIOD ..... II - 3210

— Argumenty stron ..... II - 3210

— Ocena Sądu ..... II - 3211

6. W przedmiocie części zarzutu dotyczącej zbyt długiego okresu rozpatrywania wniosku o umorzenie ..... II - 3212

— Argumenty stron ..... II - 3212

— Ocena Sądu ..... II - 3213

7. Wnioski w przedmiocie pierwszego zarzutu ..... II - 3214

W przedmiocie drugiego zarzutu, opartego na braku ewidentnego zaniedbania w rozumieniu art. 239 kodeksu celnego oraz art. 905 rozporządzenia wykonawczego II - 3214

1. W przedmiocie pojęcia ewidentnego zaniedbania oraz kryteriów istotnych dla oceny jego wystąpienia w niniejszej sprawie ..... II - 3214

— Argumenty stron ..... II - 3214

— Ocena Sądu ..... II - 3216

2. W przedmiocie braku wskazania numerów rejestracyjnych na egzemplarzach nr 5 dokumentów T1 ..... II - 3218

— Argumenty stron ..... II - 3218

— Ocena Sądu ..... II - 3220

3. W przedmiocie zmiany urzędu celnego przeznaczenia wskazanego w dokumentach celnych ..... II - 3223

— Argumenty stron ..... II - 3223

— Ocena Sądu ..... II - 3225

4. W przedmiocie sposobu przesłania egzemplarza nr 5 dokumentów T1 ... II - 3227

— Argumenty stron ..... II - 3227

— Ocena Sądu ..... II - 3229

5. W przedmiocie niedostatecznych informacji o nabywcach ..... II - 3233

— Argumenty stron ..... II - 3233

— Ocena Sądu ..... II - 3234

6. W przedmiocie braku związku przyczynowego pomiędzy szczególnymi okolicznościami a zaniedbaniem zarzucanym skarżącej ..... II - 3234

— Argumenty stron ..... II - 3234

— Ocena Sądu ..... II - 3235

7. Wnioski w przedmiocie drugiego zarzutu ..... II - 3236

W przedmiocie trzeciego zarzutu, opartego na naruszeniu zasady proporcjonalności. II - 3238

Argumenty stron ..... II - 3238

Ocena Sądu ..... II - 3239

W przedmiocie czwartego zarzutu, opartego na nieistnieniu długu celnego ..... II - 3240

Argumenty stron ..... II - 3240

Ocena Sądu ..... II - 3240

W przedmiocie kosztów ..... II - 3242